

D 2384 E – 1,50 € – LISTOPAD/OKTOBER 2014 – BR./NR. 10 (348)

ŽIVA ZAJEDNICA

lebendige gemeinde

Pastoralni skup u Vierzehnheiligenu

Pastorale Jahrestagung 2014

Naslovnica:

Sudionici i sudionice Pastoralnog skupa ispred bazilike u Vierzehnheiligen; snimio: A. Polegubić

ŽIVA ZAJEDNICA lebendige gemeinde

List hrvatskih katoličkih zajednica u Njemačkoj
Zeitschrift der kroatischen katholischen Gemeinden in Deutschland
www.zivazajednica.de

60435 Frankfurt am Main
An den Drei Steinen 42 d
Tel.: (069) 9540480
Fax: (069) 95404824

E-Mail:

zivazajednica@kroatenseelsorge.de
delegatur@kroatenseelsorge.de

Izdavač/Herausgeber:
Hrvatski dušobrižnički ured
Kroatenseelsorge in Deutschland

Odgovara/Verantwortlich:
Pfr. Ivica Komadina

Glavni urednik/Chefredakteur:
Dr. Adolf Polegubić

Uredništvo/Redaktion:
Pfr. Ivica Komadina, Željka Čolić,
Stjepan Herceg, Kristina Kovačević,
Marija Lovrić-Holenda,
dr. Adolf Polegubić,
Antonia Tomljanović-Brikić,
P. Jozo Župić

Grafika priprema/Layout &
Bildbearbeitung:
Ljubica Markovica-Baban

Tisak/Druck:
DENONA d.o.o., Zagreb

Godišnja pretplata s poštarinom/
Jahresbezugspreis incl. Porto: € 16,-
za ostale europske zemlje: € 22,-
za prekomorske zemlje: € 35,-
Bankverbindung:

VDD/Kroatenseelsorge in Deutschland
IBAN:

DE03 7509 0300 0006 4989 73
SWIFT-BIC: GENODEF1M05

Zadnja stranica:

Jesenski ugodaj iz južne Hrvatske;
snimila: V. Bedruna

AKTUALNO

VATIKAN

Pontifikalnom misom započela Sinoda biskupa posvećena obitelji

Na misi na početku Izvanredne biskupske sinode, papa Franjo je u propovijedi sudionike sinode pozvao da se ne gube u nepotrebnim raspravama. Sinodalne skupštine nisu zamišljene da bi diskutirale lijepe i pametne ideje i da bi se vidjelo tko je pametniji, nego da bi se skrbilo za obitelji

celebrirala su trojica predsjednika-delagata sinode, pariški nadbiskup kardinal Andre Vingt-Trois, nadbiskup Manille kardinal Luis Tagle i nadbiskup Aparecida kardinal Damasceno Assis, kao i glavni relator budimpeštanski nadbiskup kardinal Peter Erdő, te nadbiskup nadbiskupije Chieti-Vasto i posebni tajnik

Sinodalni oci na misi, među kojima je i kardinal Josip Bozanić (prvi zdesna)

i surađivalo u Božjem planu ljubavi za njegov narod, rekao je poglavar Crkve na misi koju je slavio 5. listopada.

Bog ima vlastiti plan sa svojim pukom. Taj plan ne smije biti poremećen željom za posjedovanjem i prevlašću. Loši pastiri postavljaju ljudima nepodnosive terete, koje oni sami ne mogu ni pomaknuti – rekao je Papa i pojasnio, kako zasjedanja na sinodi ne služe za izlaganje originalnih ideja ili za natjecanje, već služe za bolje održavanje i očuvanje vinograda Gospodnjeg. Gospodin zahtjeva od nas, da se brinemo za obitelj, koja je od početka bitna sastavnica njegovog plana ljubavi prema čovjeku. Ako

ne dopustimo, da nas vodi Duh Sveti, riskiramo poremetiti Božji plan. Sinodalni oci su također pozvani raditi u vinogradu Gospodnjem, istaknuo je Papa, te posvjedočio važnost vodstva Duha Svetoga u tome radu. Duh Sveti daje mudrost koja omogućuje nesebično djelovanje u istinskoj slobodi i poniznoj kreativnosti.

Na početku mise Papa okadio relikvije sv. Male Terezije i njezinih roditelja Zelig i Louisa Martina, koji su god. 2008. proglašeni blaženima, a koje će biti izložene za zasjedanja sinode u sinodalnoj kapeli. Na misi s Papom kon-

sinode Bruno Forte te generalni tajnik Sinode biskupa kardinal Lorenzo Baldisseri.

Na Izvanrednoj biskupskoj sinodi posvećenoj obitelji, koja traje do 19. listopada, na temu „Pastoralni izazovi vezani uz obitelj u kontekstu evangelizacije“, sudjeluje u ime Hrvatske biskupske konferencije zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić a u ime BK Bosne

i Hercegovine banjolučki biskup Franjo Komarica.

U nagovoru uz molitvu Andeo Gospodnji, papa Franjo potaknuo je na molitvu za biskupe koji započinju svoj dvotjedni rad na Sinodi o obitelji te potaknuo sve obitelji da u kućama imaju Bibliju i da

je često čitaju. Za vrijeme Papina nagovora na Trgu sv. Petra podijeljeno je 15 tisuća džepnih Biblija. Posebno izdanje Bibije objavljeno je uz početak Sinode i stotu obljetnicu Reda Pavlove obitelji, koju je osnovao talijanski blaženik Giacomo Alberione a koja se bavi katoličkim izdavaštvom. Papa se u nagovoru također spomenuo s. Marije Terese Demjanovich koja je u subotu proglašena blaženom, te ohrabrio, u povodu talijanskog dana „Rušenja arhitektonskih barijera“ sve one koji nastoje oko jednakih mogućnosti za sve bez obzira na tjelesne poteškoće.

Tekst i snimka: IKA

Obitelj je sastavni dio Božjeg plana za čovječanstvo, istaknuo je Papa u propovijedi. Pozvao je na molitvu za sudionike Sinode te sve obitelji potaknuo na često čitanje Biblije. Na Sinodi sudjeluju kardinal Josip Bozanić i biskup Franjo Komarica.

U OVOM BROJU

● INTERVJU: dr. Željka Lovrenčić

Povezivanje
Hrvatske i njezine
dijaspore putem
knjižne i ostale
građe

str.

6

● PASTORALNI SKUP 2014.

Zapadna
civilizacija
u raskoraku
između vjere
i razuma

str.

8

● TEOLOŠKI OSVRT: dr. N. Vranješ

Župni pastoral
„u misijskom
ključu“

str.

12

AKTUALNO

Pontifikalnom misom započela
Sinoda biskupa posvećena obitelji

Obitelj je sastavni dio Božjeg plana za čovječanstvo, istaknuo je Papa u propovijedi. Pozvao je na molitvu za sudionike Sinode te sve obitelji potaknuo na često čitanje Biblije. Na Sinodi sudjeluju kardinal Josip Bozanić i biskup Franjo Komarica.

2

PAPA FRANJO U ALBANIJU

Ne osvećivati se i znati živjeti
s drugima

4

IZ CRKVE U DOMOVINI

Pozivi i apeli za veću pravednost

„Ne dopustite da drugi vama manipuliraju! Prosudite zrelo i glasujte svjesno i odgovorno!“, poručili su bosansko-hercegovački biskupi u povodu Općih izbora u nedjelju 12. listopada u Bosni i Hercegovini.

5

BEITRÄGE IN DEUTSCHER SPRACHE:

Pfr. I. Komadina: Das Konzil
von Konstanz

13-14

Zahvaljujem vam što ste i vi lanac u prenošenju vjere među našim narodom koji živi u zemljama u kojima vi služite, rekao je hrvatskim pastoralnim djelatnicima iz Zapadne Europe apostolski nuncij u Njemačkoj mons. Nikola Eterović.

Važnost pastoralne službe među hrvatskim iseljenicima

Ovih je dana, u organizaciji Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta, u Vierzeheiligen održan Godišnji pastoralni skup hrvatskih svećenika, dakona, pastoralnih suradnika i suradnica koji djeluju u hrvatskim katoličkim misijama i zajednicama u Zapadnoj Europi o temi „Zapadna civilizacija u raskoraku između vjere i razuma“.

Na skupu se okupilo osamdeset šestero sudionika i sudionica. Skup je svojom nazočnošću na poseban način počastio apostolski nuncij u Njemačkoj, naslovni biskup Cibale (Vinkovaca), Hrvat mons. Nikola Eterović. Predvođeni misna savlja na dva dana skupa, u propovijedi je istaknuo: „U ime Svetoga Oca Franje, kojega predstavljamo ovdje u Njemačkoj, a također i u ime hrvatskih biskupa, zahvaljujem vam što ste i vi lanac u prenošenju vjere među našim narodom koji živi u zemljama u kojima vi služite.“

Sveta Stolica se uvijek brinula za dušobrižništvo izbjeglica, prognanika, ljudi koji su iz razazanih razloga napuštali svoje domovine i odlazili u zemlje gdje su mislili naći bolji život i sigurnost. (...) Na žalost i naši su ljudi u nedavnoj prošlosti morali bježati u vrijeme Domovinskog rata u Hrvatskoj i BiH. Sada su drukčiji uvjeti i situacija, ali je vaša služba vrlo važna za očuvanje jedinstva Katoličke Crkve u njeznoj posebnosti – jedinstvu u različitosti; koja govori raznim jezicima, pa i hrvatskim jezikom“, poručio je mons. Eterović hrvatskim pastoralnim djelatnicima, te im je tako izrazio zahvalnost i priznanje u obnašanju te važne službe kako za domovinsku tako i za opću Crkvu. Tijekom skupa predavanja su održali dr. Ivan Badrožić, dr. Mladen Parlov i dr. Boris Vulić. Rečeno je kako je rješenje raskoraka između vjere i razuma upravo u susretu te dvije stvarnosti.

Urednik

Iz delegatove Poruke

Koncil u Konstanzu

Grad Konstanz na Bodenskom jezeru broji 80.000 stanovnika. Od 2014. do 2018. Konstanz na različite načine slavi 600 godina od održavanja općeg Koncila u tom gradu. Koncil u Konstanzu održan je od 5. studenog 1414. do 22. travnja 1418. Kroz te 4 godine Konstanz je stajao u središtu crkveno-političkog zanimanja u Europi. Koncil je sazvao protupapa Ivan XXIII. na izričito traženje kralja Sigismunda, koji je želio postati carem, u čemu je i uspio, 15 godina po završetku Koncila. Domaćin je bio knez-biskup Otto III. von Habsburg. Tri su teme obilježile zasjedanja Koncila: causa unionis, causa reformationis i causa fidei. Causa unionis – u vrijeme krunjenja Sigismunda za kralja svadala su se trojica papa oko papinskog primata: Gregor XII., Benedikt XIII. i Ivan XXIII. Budući da je svaki od njih imao svoje svjetovne zaštitnike-vladare i budući da je prijetio raspad carstva, kralj Sigismund je tražio

da se održi opći Koncil kojemu je glavni zadatak bio biranje novog pape. Kako bi slomio nadmoć talijanskih biskupa, kralj je nametnuo novi „Pravilnik rada“ Koncila po kojemu se biralo po nacionalnom ključu. Izbornici su se 11. studenoga 1417. već u drugom krugu odlučili za kardinala Odo Collonasa. Navoizabrani papa je uzeo ime Martin V., te je svečano 21. 11. u katedrali u Konstanzu posvećen za papu. Causa fidei – tu se raspravljalo o crkvenom naučavanju, o teologiji sakramenata, svedena je na osudu popularnog češkog propovjednika i crkvenog reformatora Jana Husa i njegovog sunarodnjaka Hyronimusa von Praga, te engleskog reformatora Johna Wyclifa. O causa reformationis Katoličke Crkve u Konstanzu se nije raspravljalo, što je 100 godina kasnije kritizirao Martin Luther. Dana 22. 04. 1418. papa Martin V. zatvorio je rad Koncila 44. sjednicom. Vrijedno se na sve te događaje podsjetiti te bolje upoznati taj dio povijesti Crkve.

Vaš vlč. Ivica Komadina, delegat

Ne osvećivati se i znati živjeti s drugima

Papa Franjo pohodio je Albaniju u nedjelju 21. rujna.

Biti svjedok vrlo često znači biti mučenik. Znaju to jako dobro vjernici Katoličke Crkve koji ne samo da su trpjeli, nego i dalje trpe progone po cijelome svijetu. O tim se progonima, s velikih svjetskih i medijskih pozornica, jako rijetko ili gotovo nikada ne govori. Tek tu i tamo pročitat ćete nešto o progonima katolika u Siriji i Iraku, puno rjeđe o drugim zemljama, pa i takozvanim demokratskim u kojima su katolici „stjerani u kut“. No, u nedjelju 21. rujna glas o kršćanskim katoličkim mučenicima prionio se opet cijelim svijetom. I to iz zemlje koju su njezini komunistički tirani proglasili – prvom ateističkom zemljom na svijetu. Riječ je o Albaniji, zemlji na periferiji, zemlji u kojoj su komunisti pod Enverom Hodžom desetljećima tiranizirali vlastiti narod, pokušavajući iščupati korijen vjere, a koju je na samo četrnaest sati posjetio papa Franjo.

Srećka Anđelija

S Papinog dočeka u Tirani

me što se zna vjernici različitih vjerskih zajednica provode miran, može se reći, uzoran suživot pri čemu je Albanija jedina europska zemlja, uz Kosovo, s pretežito muslimanskim stanovništvom.

Središnje misno slavlje Sveti Otac slavio je na kiši koja nije spriječila – kako je izvijestio austrijski Kathpress – mnoštvo od 250 tisuća vjernika da se molitveno okupe na Trgu Majke Te-

Još je na samom početku, u svom pozdravu istaknuo što želi ne samo albanskim katoličkim vjernicima, nego svima: „Mir u vašim domovima, mir u vašim srcima, mir u vašoj naciji!“ Govoreći kako je Krist poslao 72 učenika i podsjećajući da su vjeronosnici dužni prenositi navještaj mira, Papa je svima poručio: „Ponekad su vrata zatvorena. U bližoj prošlosti i vrata vaše zemlje bila su zatvorena, zavezana lancem zabrana i propisa sustava koji je nije kao Boga i vjersku slobodu. Oni koji su se bojali istine i slobode činili su sve da bi istjerali Boga iz čovjekova srca i isključili Krista i Crkvu iz povijesti vaše zemlje, premda je ona bila među prvima koje su primile svjetlo evanđelja“, te je podsjetio da se u biblijskom tekstu spominje Ilirik „koji je uključivao također i područje današnje Albanije“.

U zemlji mučenika – „prvoj ateističkoj državi“

No, Papi nije bitno koliko se negdje zadrži ili zadržava. Njemu je bitno ono što učini, ono što s takvim mjestima poruči, tako da je i ovaj puta njegov program bio izuzetno bogat i sadržajem i susretima, i riječima i gestama. Nikoga više valjda ne čudi da je Sveti Otac za svoje prvo europsko putovanje i četvrto uopće odabrao – baš zemlju koja je i danas, po mnogočemu, na periferiji. No, baš je s te periferije poslao snažnu poruku da Katolička Crkva ne zaboravlja svoje mučenike, da zna cijeniti žrtve komunističkoga terora koji je od 1967., od dana proglašenja „prvom ateističkom zemljom na svijetu“, sijao strah i smrt. Iz te je zemlje, u kojoj nisu trpjeli samo katolici i kršćani, papa Franjo poslao i drugu značajnu i aktualnu poruku: onu o nužnosti i važnosti skladnoga suživota među različitim religijama. A upravo u Albaniji nakon pada komunizma sve su vjerske zajednice uspjele obnoviti svoj život, a po ono-

rezije u glavnome albanskom gradu Tirani. U svojoj je homiliji zahvalio tamošnjoj Crkvi što je za vrijeme komunističkoga progona ostala čvrsta u vjeri. Albaniju se, sve do sloma komunizma, doista može nazvati „zem-

Prema priopćenju Tiskovnog ureda Svete Stolice papa Franjo početkom sljedeće godine odlazi na dva apostolskoga putovanja i to oba u siječnju 2015. Papa će Šri Lanku pohoditi od 12. do 15. siječnja, a od 15. do 19. pohodit će Filipine, kao jednu od malobrojnih azijskih država s većinskim katoličkim stanovništvom.

ljom mučenika“, rekao je Sveti Otac i dodao da su mnogi svoju vjernost Kristu i Crkvi platili životom. Komunisti nisu progonili samo katolike, nego i pravoslavne i muslimanske vjernike. Vjernike, kojima je za uzor dao blaženu Majku Tereziju nazvavši je poniznom i velikom kćeri albanskoga naroda, pozvao je da radosno i žarko žive i isijavaju svoju vjeru, te da se danas, u promijenjenim društvenim okolnostima, ne boje odgovoriti na Kristov poziv.

Letite visoko poput orla!

„Prisjećajući se onih desetljeća okrutnih patnja i vrlo teških progona katolika, muslimana i pravoslavnih vjernika, možemo reći da je Albanija bila zemlja mučenika. Mnogi su biskupi, svećenici, vjernici laici, službenici drugih religija životom platili svoju vjernost. Nije uzmanjkalo dokaza velike hrabrosti i dosljednosti u ispovijedanju vjere. Mnogi se kršćani nisu pognuli pred prijetnjama, nego su bez oklijevanja nastavili putem kojim su krenuli“, rekao je Papa i dodao: „U duhu odlazim do zida groblja u Skadru, mjestu simbolu mučeništva katolika gdje su se izvodila strijeljanja, i s ganutošću tamo ostavljam cvijet molitve te zahvalnoga i neumrloga sjećanja. Gospodin je bio s vama, draga braćo i sestre, kako bi vas okrijepio. On vas je vodio i tješio te vas je na kraju podigao na krilima orlovim kao što jednog učini drevnom izraelskom narodu ... Orao, prikazan na zastavi vaše zemlje, neka u vama

Nastavak na str. 24

Pozivi i apeli za veću pravednost

„Ne dopustite da drugi vama manipuliraju! Prosudite zrelo i glasujte svjesno i odgovorno!”, poručili su bosansko-hercegovački biskupi u povodu Općih izbora u nedjelju 12. listopada u Bosni i Hercegovini.

Tiskovni ured Hrvatske biskupske konferencije objavio je priopćenje Komisije HBK-a „Iustitia et pax” o referendumu, Hrvatima Bunjevcima, o slobodi medija i obnašanju javnih dužnosti u Republici Hrvatskoj, koje je potpisao predsjednik Komisije sisački biskup Vlado Košić. „S obzirom na referendum o preferencijalnom glasanju i promjeni izbornog sustava Stalno vijeće HBK-a je reklo da nema ništa protiv ako pridonosi plodonosnijoj i većoj demokratičnosti te uz to promiče i služi općem dobru društva. Pogotovo ako se njime ne krše pozitivni državni zakoni i propisi RH, te pri tome ne narušavaju kršćanske vrijednosti koje su važna sastavnica hrvatske kulture. U tom vidu dana je mogućnost građanskoj inicijativi 'U ime obitelji' skupljati potpise i ispred crkve”, navodi se u priopćenju.

U okviru obilježavanja 48. Svjetskog dana društvenih komunikacija u Bosni i Hercegovini euharistijsko slavlje u franjevačkoj i župnoj crkvi sv. Petra i Pavla u Mostaru predvodio je predsjednik Vijeća za sredstva društvenog priopćivanja Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine mons. dr. Tomo Vukšić, vojni biskup u BiH. Član Vijeća za medija BK BiH fra Iko Skoko izrazio je dobrodošlicu svim novinarima i medijskim djelatnicima katolicima s kojim je priredan susret u prostorijama samostana.

„Ne možemo bez Krista, molitve i nedjeljne euharistije” – naslov je proglasa zadarskog nadbiskupa Želimira Puljića kojeg je uputio vjernicima Zadarske nadbiskupije na početku pastoralne Godine euharistije 2014./2015. koja u mjesnoj Crkvi započinje u nedjelju 5. listopada, kao posljednja u trogodišnjem nadbiskupijskom hodu Godine vjere koju je 2012. g. proglasio umirovljeni papa Benedikt XVI.

Održan Teološko-pastoralni seminar za svećenike u Đakovu u ko-

jem je kroz više izlaganja i rasprava istaknuto da je zadaća Crkve izići na sve periferije.

Sjednica Stalnoga vijeća Unije franjevačkih provincijala Europe (UFME) kojom je predsjedao predsjednik UFME-a fra Miljenko Šteko, provincijal Franjevačke provincije Uznesenja Marijina iz Mostara, održana je u Dubrovniku. Na sjed-

Drago mi je da mogu nastaviti niz hrvatskih teologa koji su do sada djelovali kao članovi Međunarodne teološke komisije, kazao je dr. Željko Tanjić.

nici se okupilo desetak sudionika da bi pripravili skupštinu svih provincijala iz Europe koja će se održati u listopadu sljedeće godine u Dubrovniku, na kojoj će sudjelovati sedamdesetak franjevačkih provincijala.

Dr. Tanjić član Međunarodne teološke komisije

Papa Franjo imenovao je rektora Hrvatskoga katoličkog sveučilišta prof. dr. Željka Tanjića članom Međunarodne teološke komisije. Dr. Tanjiću povjeren je petogodišnji mandat (2014.–2019.), koji će obnašati zajedno s 29 novoimenovanih članova Komisije.

Prof. dr. Ivica Raguž izabran je odlukom Fakultetskog vijeća Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u Đakovu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku za dekana Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u Đakovu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku na mandatno razdoblje od 1. listopada 2014. do 30. rujna 2018. godine.

Biskupov apel protiv zatvaranja rafinerije u Sisku

Zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić uputio je čestitke prigodom židovskih blagdana Roš Hašane – Nove godine, Jom Kipura – Dana pomirenja i Sukota – blagdana Sjenica, glavnom rabinu Židovske vjerske zajednice Bet Israel u Republici Hrvatskoj dr. Kotelu Da Donu i rabinu Židovske općine Zagreb Lucianu Moši Preleviću.

U povodu najava mogućeg zatvaranja Rafinerije u Sisku, sisački biskup Vlado Košić između ostaloga kaže: „Iz sve duše prosvjedujem protiv odluke o zatvaranju sisačke Rafinerije, apeliram na odgovorne da se odupru pritiscima i obrane ne samo naš grad Sisak nego i Hrvatsku i naše ljude, osobito radnike i njihove obitelji te spase budućnost za koju su se s ljubavlju žrtvovali toliki naraštaji najboljih hrvatskih ljudi.” Zatvaranjem rafinerije bez posla bi ostalo nekoliko stotina osoba.

Američki dužnosnici zanimaju se za položaj katolika

Predsjednik BK BiH banjolučki biskup dr. Franjo Komarica primio je otpravnika poslova Veleposlanstva Sjedinjenih Američkih Država u BiH Nicholasa Hilla i novog šefa banjolučkog ureda Veleposlanstva SAD Edwarda A. Gallaghery. Američki dužnosnici zanimali su se za stanje katoličke populacije na području Banjolučke biskupije, entiteta RS kao i cijele BiH. Biskup im je zahvalio na njihovom zanimanju za katolike u banjolučkoj regiji i cijeloj zemlji kao i za sve konstruktivne napore koje Vlada SAD ulaže u liječenje još uvijek mnogih otvorenih rana iz nedavnog rata.

Zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić primio je u ponedjeljak, 15. rujna u Zagrebu, kandidatkinju za predsjednicu Republike Hrvatske Kolidu Grabar Kitarović. **A.O.**

RAZGOVOR S DR. ŽELJKOM LOVRENČIĆ, VODITELJICOM ZBIRKE INOZEMNE CROATICE U NSK U ZAGREBU

Povezivanje Hrvatske i njezine dijaspore putem knjižne i ostale građe

Dr. Željka Lovrenčić diplomirala je komparativnu književnost i španjolski jezik i književnost te magistrirala filologiju na Filozofskome fakultetu u Zagrebu. Doktorirala je na Hrvatskim studijima s temom *Hispanistička Croatia – tri naraštaja čileanskih pisaca hrvatskoga podrijetla*. Živjela je šest godina u Latinskoj Americi – u Meksiku i Čileu. Prevoditeljica je sa španjolskoga, esejistica i urednica. Također se bavi proučavanjem hrvatskoga iseljeničtva, osobito onoga na području španjolskoga govornoga izričaja. Radi u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici kao voditeljica Zbirke inozemne Croatice. Napisala je, uredila i prevela pedesetak knjiga, redovito piše i prevodi za neke hrvatske časopise. Svoje prijevode objavljuje i u časopisima te na web stranicama u Čileu, Meksiku, Španjolskoj, Argentini i Boliviji. Često predstavlja knjige pisaca španjolskoga govornog izričaja u Hrvatskoj, a također promovira i hrvatsku suvremenu književnost na hispanofonom području. Sudjelovala je na mnoštvu znanstvenih simpozija i književnih susreta u zemlji i inozemstvu. Dopredsjednica je Društva hrvatskih književnika.

Snimio: A. Polegubić

U stalnom doticaju s Hrvatima izvan domovine

Živa zajednica: Iz Vaše bogate biografije vidljivo da je ste na više načina povezani s hrvatskim izvandomovinstvom?

Dr. Željka Lovrenčić: Da, mogla bih reći da mi je bavljenje Hrvatima izvan Hrvatske osnovno zanimanje jer su svi moji poslovi na neki način vezani uz tu temu: prevodim djela književnika hrvatskih korijena sa španjolskoga jezika, prije svega onih iz Čilea; pišem o hrvatskim autorima koji žive u inozemstvu, vodim Zbirku inozemne Croatice u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu koja se, između ostaloga, bavi i pronalaženjem, nabavom i promidžbom djela hrvatskih autora objavljenih izvan granica RH, putujem u zemlje u kojima je naša dijaspora mnogobrojna i aktivna, blisko surađujem s institucijama koje se bave tom tematikom.

Žž: Doktorski rad pod nazivom „Hispanistička Croatia – tri naraštaja

čileanskih pisaca hrvatskoga podrijetla“ obranili ste na Hrvatskim studijima 2011. u Zagrebu. Što Vas je posebno motiviralo za tu temu?

Nažalost, tema izvandomovinstva još je uvijek pri samome dnu liste zanimanja naših medija. Naša javnost na izvandomovinstvo gleda previše politički – na taj se način zapostavljaju silni kulturni, znanstveni i gospodarski potencijali naših ljudi koji žive izvan granica RH.

Dr. Željka Lovrenčić: Željela sam zaokružiti temu kojom se dugo bavim. Osim toga, Čile smatram svojom drugom domovinom. Moj je doktorski rad kulturno-povijesno istraživanje i kritička analiza koja, osim književnosti, obuhvaća ekonomsku i političku migraciju. Naime, poznata je činjenica da su Hrvati iseljenički narod, ko-

rijeni čega sežu još u 14. stoljeće. Između ostalih zemalja, naši su sunarodnjaci selili i u Čile. U toj zemlji danas živi oko 1,5% iznimno uspješnih stanovnika hrvatskoga podrijetla koji su se jako dobro uklopili u sve strukture čileanskoga društva. U Čileu na španjolskom jeziku već stoljeće i pol svoja djela objavljuje oko 200 pisaca podrijetlom iz Hrvatske, uglavnom s naše obale, a poglavito s otoka Brača. Oni su sastavni dio čileanske književnosti, ali često i rado ističu svoje hrvatsko podrijetlo. Pripadaju različitim epohama i književnim smjerovima, a osim u Latinskoj Americi, neki su od njih poznati u čitavom svijetu. Čileanska kritika upozorava na njih kao na sastavni dio te književnosti, ali budući da im je – uz podrijetlo – i tematika književnih djela vezana uz Hrvatsku, oni su i naši pisci. U svojem radu prikazujem i analiziram književno stvaralaštvo najznačajnijih predstavnika triju naraštaja čileanskih pisaca hrvatskoga podrijetla, koji dolaze iz tri najvažnija središta u kojima žive čileanski Hrvati. To su Nicolás

Mihovilović rodom iz Punta Arenasa, Andrés Morales Milohnić iz Santiaga i Antonio Skármeta iz Antofagaste. Nicolás Mihovilović je prvi istaknutiji čileanski književnik hrvatskih korijena, Antonio Skármeta je zasigurno najčitaniji čileanski i najuspješniji čileansko-hrvatski pisac, a Andrés Morales Milohnić jedan od najboljih latinskoameričkih pjesnika mlađe generacije i najmlađi član Čileanske akademije za jezik. Cilj mi je bio prikazati njihovu djelatnost, istražiti njihovo mjesto u društvu, obrazložiti njihovu vezanost uz zemlju podrijetla, pa i nostalgiju za njom.

Hrvati su se uspješno afirmirali u inozemstvu

Ž: *I sami ste više godina živjeli u izvandomovinstvu. Tako ste i iskustveno povezani s hrvatskim izvandomovinstvom?*

Dr. Željka Lovrenčić: Da, mogu reći da poznajem naše izvandomovinstvo teoretski i praktično. Prije svega ono na području Latinske Amerike kamo često putujem i gdje se osjećam kao kod kuće. Osim u Čileu, potomci Hrvata u većem broju žive u Argentini, Boliviji, Urugvaju, Peruu, Paragvaju, Venezueli.... Zanimljivo je primijetiti da su svugdje ostavili traga, da su prepoznatljivi kao marljivi i sposobni, i da ih je veliko mnoštvo među poslovnim ljudima, znanstvenicima, književnicima u nizu zemalja – u SAD-u, Kanadi, Južnoj Americi (prije svega u Argentini i Čileu)...

Primjerice, u Argentinu je među prvima stigao isusovac Nikola Plantić još 1748. godine, a građevinski poduzetnik major Buratović, rodom iz Vrbanja na otoku Hvaru već 1860. godine gradi željezničke pruge i ceste.

Spomenula sam da je u Čileu hrvatska dijaspora dala oko 200-tinjak književnika od kojih su mnogi stekli svjetsku slavu, u Peruu uspješno stvara književnica Zinka Saric Pardo itd....

Naši su se sunarodnjaci uspješno uklopili i u druge zemlje: Australiju, Južnoafričku Republiku, Belgiju, Švicarsku, Italiju, Švedsku, Veliku Britaniju, Njemačku.

Ali i u Austriju, Češku, Mađarsku, Slovačku, Rumunjsku, Italiju, Srbiju,

Crnu Goru i Kosovo gdje žive pripadnici hrvatske nacionalne manjine. U dugoj kulturno-prosvjetnoj tradiciji gradišćanskih Hrvata djelovale su desetine književnika, umjetnika i znanstvenika. Istaknuto mjesto pripada preporoditelju gradišćanskih Hrvata svećeniku Mati Miloradiću i dugogodišnjemu društvenome djelatniku Ignacu Horvatu.

Ž: *Mlade Hrvatice i Hrvati drugog i trećeg naraštaja sve su uspješniji u zemljama u kojima žive, studiraju ili rade. Kako naći uspješan ključ djelovanja prema njima kako bi bili od svekolike pomoći zemljama u kojima žive i s domovinom svoga podrijetla?*

Dr. Željka Lovrenčić: Smatram da Hrvatima drugoga i trećega naraštaja valja pristupati na drugačiji način nego kad se radi o prvim naraštajima naših iseljenika koji su u zemlje primateljice otišli izravno iz Hrvatske. Jer, oni su prije svega stanovnici zemlje svojega rođenja, vode drugačiji način života i imaju drugačije životne

Mislim da je u hrvatskoj kulturnoj zbilji ova Zbirka inozemne Croatice zaista pronašla svoje (zasluženo) mjesto. Prepoznatljiva je. Odluka da njezina građa postane dostupna javnosti a ne skrivena u spremištima u velikoj je mjeri pridonijela njezinoj promidžbi. Smatram da je od izuzetne važnosti da Zbirka bude samostalna a ne dio nekoga odjela, da bude zasebna i specifična cjelina.

nazore. Njima treba ponuditi privlačne turističke, kulturne i znanstvene sadržaje kako bi ih se privuklo u zemlju njihova podrijetla iz koje su otišli njihovi roditelji ili djedovi i bake. Hrvatska matica iseljenika ima puno zanimljivih programa koji odgovaraju upravo pripadnicima tih naraštaja – od škole folkloru preko učenja hrvatskog jezika do objavljivanja i promoviranja knjiga naših autora iz izvandomovinstva. Ured za Hrvate izvan Hrvatske također se pokazao kao djelotvorna spona između domovine i Hrvata u izvandomovinstvu, a i Nacionalna i sveučilišna knjižnica na svoj način posljednjih godina više pozornosti posvećuje tome značajnome segmentu. Tu naravno treba spomenuti i Društvo hrvatskih književnika ko-

je dugi niz godina vrlo uspješno njeuguje veze s našim izvandomovinstvom.

Inozemna Croatia je značajan dio nacionalnoga fonda

Ž: *Voditeljica ste Zbirke inozemne Croatice u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici (NSK) u Zagrebu. Recite, kad je nastala zbirka, koji je njezin cilj te o knjižnom i drugom fondu zbirke?*

Dr. Željka Lovrenčić: Inozemna Croatia je značajan dio nacionalnoga fonda Croatia posebnih obilježja, a u nju spadaju djela hrvatskih autora objelodanjena na različitim jezicima i u raznim zemljama to jest prijevodi djela naših autora, publikacije na hrvatskome jeziku objavljene izvan granice naše zemlje, djela u kojima se spominju Hrvatska i Hrvati. Osim po kriteriju autora koji se izjašnjava kao Hrvat, u nju spadaju i djela u kojima su Hrvati suautori, prevoditelji, sadržajni ili tehnički urednici, ilustratori, slikari, dizajneri itd. Kad govorimo o stranim jezicima, najviše je građe na engleskome i njemačkome jeziku, a postoje i knjige na talijanskome, francuskome, španjolskome te na nekim drugim jezicima (primjerice na japanskome, korejskome ili bengalskome).

Istaknuti dio inozemne Croatice je iseljenički tisak. Njemu je dan poseban status – sve ono što su Hrvati objavljivali u svijetu do 1990. godine čuva se na jednome mjestu i ima jedinstvenu signaturu. Zapravo, Zbirka je i nastala na temelju tzv. Zbirke iseljeničkog tiska. Od 2011., zaslugom ravnateljice NSK gđe Dunje Seiter Šverko, dostupna je javnosti.

Građa Zbirke inozemne Croatice usko je vezana uz povijest iseljavanja Hrvata koji su, budući da su živjeli izvan granica Hrvatske, i objavljivali u inozemstvu. Nabava te građe zahitjeva dobro poznavanje hrvatske književnosti i kulture, poznavanje stranih jezika, te izvrsne kontakte s našim ljudima u inozemstvu i mnogobrojnim institucijama u Hrvatskoj. Ni je dovoljno samo pretraživati građu iz ureda – potrebni su izravni kontakti s pojedincima i institucijama. Također se prate prijevodi djela naših autora na strane jezike kao i nji-

Nastavak na str. 25

VIERZEHNHEILIGEN

Zapadna civilizacija u raskoraku između vjere i razuma

Zapadna civilizacija u raskoraku između vjere i razuma – tema je Godišnjega pastoralnog skupa hrvatskih svećenika, đakona, pastoralnih suradnika i suradnika iz Zapadne Europe, koji je održan od ponedjeljka 22. do četvrtka 25. rujna u Kući za daljnja usavršavanja Nadbiskupije Bamberg u Vierzenheiligenu, u organizaciji Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta na Majni. Skup je započeo u utorak 23. rujna

skrb hrvatskih migranata u Njemačkoj. Pozdrvnu riječ uputio je i kanonik prof. dr. Peter Wünsche, koji je u Nadbiskupiji Bamberg odgovoran za zajednice drugih materinskih jezika, među kojima su i dvije hrvatske – one u Bambergu i u Nürnbergu. Na skupu su bili i delegati za Skandinavske zemlje mons. Stjepan Biletić, za Švicarsku fra Mičo Pinjuh te za Francusku, zemlje Beluxa i Veliku Britaniju vlč. Stjepan Čukman.

noj prošlosti morali bježati u vrijeme Domovinskog rata u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Sada su drukčiji uvjeti i situacija, ali je vaša služba vrlo važna za očuvanje jedinstva Katoličke Crkve u njeznoj posebnosti – jedinstvu u različitosti; koja govori raznim jezicima, pa i hrvatskim jezikom“, poručio je mons. Eterović u propovijedi. Ravnatelj vlč. Markić je kazao kako mu služba nalaže najprije sudionicima prenijeti pozdrave hrvatskih bis-

Na skupu se okupilo osamdeset šestero pastoralnih djelatnika iz Zapadne Europe

zazivom Duha Svetoga. Potom je u ime organizatora delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj vlč. Ivica Komadina pozdravio sudionike, kojih je bilo osamdeset šestero iz više zemalja Zapadne Europe, te je svima zaželio plodonosno vrijeme provedeno na skupu. Sudionike je pozdravio i apostolski nuncij u Njemačkoj mons. Nikola Eterović koji je predvodio misna slavlja i propovijedao 23. i 24. rujna. Prigodnu riječ uputio je i ravnatelj dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu vlč. dr. Tomislav Markić, svećenik Zagrebačke nadbiskupije, koji od početka rujna obnaša tu službu. Ravnatelj dušobrižništva za katolike drugih materinskih jezika Njemačke biskupske konferencije (NJBK) Stefan Schohe prednio je pozdrave biskupa Hildesheima mons. Norberta Trellea, zaduženog za strane katolike pri NJBK. Ujedno je izrazio zahvalnost hrvatskim pastoralnim djelatnicima za pastoralnu i drugu

Lanac za prenošenje vjere među Hrvatima u Zapadnoj Europi

Nuncij mons. Eterović je u propovijedi istaknuo: „U ime Svetoga Oca Franje kojega predstavljam ovdje u Njemačkoj, a također i u ime hrvatskih biskupa zahvaljujem vam što ste i vi lanac u prenošenju vjere među našim narodom koji živi u zemljama u kojima vi služite. Sveta Stolica se uvijek brinula za dušobrižništvo izbjeglica, prognanika, ljudi koji su iz razazanih razloga napuštali svoje domovine i odlazili u zemlje gdje su mislili naći bolji život i sigurnost. To je osobito bilo važno u vrijeme velikih promjena, kataklizmi, vremena Drugoga svjetskog rata, a i danas vidimo što se događa na Bliskom istoku gdje je velika tragedija naše braće i sestara kršćana, ali također i u Europi u Ukrajini. Na žalost i naši su ljudi u nedav-

kupa iz R. Hrvatske i Bosne i Hercegovine koji su ga na tu službu i postavili.

I u domovini se osjeća rascjep između vjere i znanosti

„Posebno vam prenosim pozdrave mons. Pere Sudara, predsjednika Vijeća HBK i BKBiH za hrvatsku inozemnu pastvu, koji je zbog nenadannog bolničkog liječenja morao odustati od sudjelovanja na skupu. Tema ovoga skupa 'Zapadna civilizacija u raskoraku između vjere i razuma' doista je izazovna. No, nemojmo se zavaravati i misliti kako je ta zapadna civilizacija u takvom raskoraku samo ovdje na zapadu. I mi u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini sve jače osjećamo taj raskorak i rascjep vjere i znanosti, vjere i kulture, vjere i razuma. Naši suvremenici i sunarodnjaci posvuda su time pogođeni. Zato će vjerujem

Među visokim gostima na skupu bio je apostolski nuncij u Njemačkoj mons. Nikola Eterović

biti veoma zanimljivo poslušati što nam imaju za reći i poručiti ovogodišnji predavači. Došao sam ovdje među vas biti učenikom, upoznati vas, poslušati vaša iskustva i zašto ne i savjete. Imam doduše kao student i mladi svećenik osam godina iskustva života u tuđini, jer sam studij završio u Beču. Tim ću više pokušati razumjeti vaše brige i radosti, kao i radosti i nade, žalosti i tjeskobe naših ljudi koji su povjereni vašoj pastoralnoj skrbi. Koliko vaš rad među našim ljudima u iseljeništvu ima smisla, svjedoči i ono što se u subotu zbilo u Chicagu, kada je objavljeno imenovanje biskupa hrvatskih korijena mons. Blaise Chupicha za nadbiskupa Chicaga. Dok se tome radujemo i veselimo, s novom snagom sijmo u naše ljude, osobito mlade, sjeme Riječi o vjeri i živi spomen na domovinu. Potičimo osim toga naše, koji put i jednostavne i priproste ljude, da ulažu u obrazovanje svoje djece. Tako će im pružiti bolji i kvalitetniji start u životu, a i naši će hrvatski korijeni tako moći uroditi još kojim nadbiskupom, kardinalom, znanstvenikom i nobelovcem", istaknuo je dr. Markić.

Uvod u skup dao je dr. Adolf Polegić koji je istaknuo kako nije za očekivati da će skup riješiti sve dileme zapadne civilizacije u raskoraku između vjere i razuma, ali i vlastitog raskoraka između vjere i razuma. „Dakako da će biti prostora i za vlastita propitkivanja i traženja osobnih i pastoralnih odgovora na brojna pitanja,

koja proizlaze iz zadane teme, a na koja će uvaženi predavači pokušati rado odgovoriti.“

Primjer i iskustvo svetog Augustina

Predavaje pod naslovom „Odnos vjere i razuma u kasnoj antici“ održao je dr. Ivan Bodrožić. Autor u predavanju obrađuje odnose između razuma i vjere u kasnoantičkom društvu, polazeći od vremena novozavjetnih spisa, pa do svetog Augustina koji predstavlja vrhunac patrističke misli. Najprije propituje novost kršćanske prisutnosti u ondašnjem društvu, kako je dokumentirano u novozavjetnim spisima. Najprije se pokazuje kako je kršćansko insistiranje na vjeri jedna velika novost, jer pogansko društvo ni-

uma i vjere može ljudski život se može ostvariti dolazeći na cilj svih svojih traženja, kazao je dr. Bodrožić.

Drugo predavanje toga prijedpodnevnog dana održao je dr. Mladen Parlov o temi „Vjera i razum u Srednjem vijeku i skolastici“. Autor je članak podijelio u četiri dijela. U prvom istražuje misao sv. Anzelma te zaključuje kako Anzelmo, u svijetu obilježenoj kršćanskom duhom, nastoji darovanoj vjeri ponuditi razumske razloge zbog kojih treba vjerovati (*fides quaerens intellectum*). Na tragu Platona i Augustina, zaključuje autor, Anzelmo smatra da u čovjeku već postoji trag onoga što traži. Vjera koja traži razumijevanje je ona ista koja otkriva tko je Bog, koja otkriva ime Božje. Tako se u Anzelmoj misli događa nešto što bismo mogli nazvati „kružna“

Za vrijeme okruglog stola. Predavači (slijeva nadesno) dr. Ivan Bodrožić, dr. Mladen Parlov i dr. Boris Vulić

je poznavalo pojam vjere na način na koji su je svjedočili kršćani. Drugi značajni ambijent koji propituje autor je onaj apologetski u 2. stoljeću. Apologeti su, naime, bili svjedoci približavanja razuma i vjere, te su omogućili zdravu sintezu i poveznicu kojoj su se protivili i neki kršćanski krugovi. U tome je na poseban način dragocjeno iskustvo svetog Justina, ali i Klementa Aleksandrijskog, koji su svojim spisima omogućili Crkvi da nadiđe strah od filozofije, te da vješto i odgovorno razabere vrijedno od nevrijednoga. Kao treću uporišnu točku dr. Bodrožić ističe primjer i iskustvo svetog Augustina koji je prošao mnoga životna razdoblja, od racionalizma i skepticizma pa do zrele vjere, te je tako mogao jasno i vjerodostojno prikazati sve tendencije društva svoga vremena, te ujedno ponuditi kvalitetna rješenja koja su se očitovala u njegovim teološkim sintagmama u kojima se ističe važnost kako razuma tako i vjere. Samo iz bitne upućenosti i zajedništva raz-

spoznaja: na kraju se otkriva ono od čega se je krenulo, što se je pretpostavljalo, no sada kao otkriveno ujedno je i produbljeno, pojašnjeno. U drugom dijelu članka autor osvjetljava govor o prvenstvu između vjere i razuma, odnosno spor između Bernarda i Abelarda. U raspravi koja se je vodila između Bernarda i Abelarda za obojicu je na snazi bilo Anzelmovo načelo: *fides quaerens intellectum*. No dok sveti Bernard, tipični predstavnik monaške teologije, stavlja naglasak na prvi dio definicije, to jest na *fides* – vjeru, Abelardo, koji je znanstvenik, insistira na drugom dijelu, tj. na *intellectusu*, na razumijevanju pomoću razuma. Za Bernarda samu vjeru resi duboka sigurnost, utemeljena na svjedočanstvu Svetog pisma i na učenju crkvenih otaca. Vjera je uz to ojačana svjedočanstvom svetaca i nadahnućem Duha Svetoga u duši pojedinih vjernika. Bernard, teolog, monah i mistik, zaključuje autor, odnijet će pobjedu nad filozofom i logičarem

Abelardom. Abelardova duboka želja za razumijevanjem istina vjere ostala je donekle nezadovoljena, tj. bolje rečeno, on sam je ponudio nesigurne i jednostrane odgovore na pitanja koja je postavljao i koja su mu se postavljala. Na pitanje odnosa vjere i razuma cjeloviti i zadovoljavajući odgovor ponudit će trinaesto stoljeće, odnosno Toma Akvinski, o kojem autor progovara u trećem dijelu članka, istaknuvši kako je Akvinac ponudio izvanrednu sintezu i suglasje vjere i razuma ponajprije kroz priznavanje autonomije razuma, odnosno razlikovanje dva načina stjecanja spoznaja, jednog znanstvenog (put razuma), a

drugi autoriteta (vjera koja vjeruje objavi). Među njima ne može biti sukoba jer oba puta (vjere i razuma) potječu od istog izvora te vode istom Izvoru. U završnom četvrtom dijelu dr. Parlov istražuje filozofsko-teološku misao kasnog srednjeg vijeka o odnosu vjere i razuma, ističući kako su filozofi iteolozi nominalisti odvojili vjeru od razuma, no kako su istodobno postojali kršćanski humanisti, poput Marka Marulića, koji su na tragu zdrave kršćanske tradicije, naglašavali suglasje vjere i razuma.

U popodnevnim satima toga dana predavanje pod nazivom „Novovjekovlje: veliko razdruživanje vjere i razuma“ održao je dr. Boris Vulić. Izlaganje prikazuje tezu kanadskog filozofa Charlesa Taylora o neotklonjivosti vjere u sekularnom dobu. Oslanjajući se na njegovo kapitalno djelo, na početku se izlaganja dr. Vulić je definirao sekularizaciju, polazeći od društvene predodžbe vjere kao opcije koja se više ne podrazumijeva. Potom se, prateći samorazumijevanje čovjekovog ja, ukazuje na procese i klime koje su pripravile sekularizaciju: srednjovjekovna reforma vjere, raščerenje svijeta, deizam, antropološki obrat i isključivi humanizam. Ti su procesi doveli ljudsko sebstvo u stanje nepropusnosti spram izvanjskoga. No, nepropusno sebstvo, pod unakrsnim pritiskom vjere i nevjere, i dalje pokazuje svoju propetost prema transcendentnom. Zato se, nadalje, izdvajaju ključni principi Taylorove pozitivne hermeneutike sekularizacije i razlozi nade u neotklonjivost vjere. Površno razumijevanje i neprijateljski stav prema se-

kularizaciji povisuju ulog strahu i pesimizmu u pogledu budućnosti religije. No, dublje shvaćena, sekularizacija nije i ne može biti kraj religije. U horizontu Božje pedagogije i religioznog razvoja ljudskog sebstva, sekularizacija se pokazuje kao providencijalna etapa i nova prilika za religioznu vjeru.

Skup je nastavio s radom u srijedu 24. rujna predavanjem dr. Ivana Bodrožića o temi teologije o vjeri i razumu Ivana Pavla II. Autor je u predavanju izložio teologiju svetog

pape Ivana Pavla II. o vjeri i razumu, jer je sv. Ivan Pavao II. kao odgovorni pastir opće Crkve i na području odnosa razuma i vjere htio skrenuti pozornost na niz problema koji se održavaju u mentalitetu suvremenoga čovjeka i u praksi Crkve. Na poseban način je to napravio enciklikom „Fides et ratio“ iz 1999. godine. Izlaganje

je artikulirano u dva dijela. Autor najprije opisuje probleme suvremenoga svijeta s kojima se današnje kršćanstvo susreće, prema Papinoj viziji, na ovom polju, pri čemu ne zaobilazi spomenuti problem agnosticizma, relativizma, skepticizma i bezrazlikovnog pluralizma. Ivan Pavao II. drži kako svaki od ovih sustava misli u suvremenom svijetu ili mentaliteta suvremenog čovjeka uvjetuje autentičan doživljaj i važnost razuma, te ga kao takvoga, dovodeći u pitanje njegovu spoznajnu moć, degradira. S druge pak strane, jer je, prema uvjerenju kršćana, razum upućen na vjeru, a jer vjera pretpostavlja razum, svako slabljenje ili dovođenje u pitanja razuma kao sposobnog za ispravno filozofsko-metafizičko promišljanje, utječe i na poimanje vjere i vjerski život kršćana. Kao pravi odgovor Ivan Pavao II. ukazuje na objavu Božju koja doseže svoj najveći izričaj u Isusu Kristu. Objava u Isusu Kristu postaje izazov razumu da se otvori do kraja otajstvu koje može tek nazirati svojim sposobnostima i snagama. No kao što Ivan Pavao II. ukazuje na pogubnost razuma koji ne dolazi do vjere, tako isto jasno tvrdi da bi bila tragedija da se vjera odvoji od razuma, te da krene putem samodostanosti. A svaki loš

pokušaj povezivanja razuma i vjere nije samo pitanje prijepora oko različitih teorija, nego ima svoje loše egzistencijalne posljedice u čudored-

nom životu pojedinca i društva. Dr. Bodrožić je pokazao da je prema Ivanu Pavlu II. istinsko rješenje put susreta između razuma i vjere, filozofije i teologije, čemu je spona objavljeni nauk i osoba Isusa Krista. Time se bez daljnje izbjegeva zamka eklekticizma, historicizma, scijentizma, pragmatizma i nihilizma.

Sudionike je pozdravio ravnatelj vjč. dr. Tomislav Markić

Europa se ne može ujediniti bez svoje duše

U srijedu 24. rujna u popodnevnim satima predavanje o nužnosti kršćanske vjere u oblikovanju „europskog razuma“ održao je dr. Boris Vulić. Dr. Vulić je u predavanju istaknuo

Okupljene je pozdravio i kanonik prof. dr. Peter Wünsche iz Bamberga

kako je članstvo Hrvatske u Europskoj uniji nova prilika da se na dubljoj razini sagledaju rasprave o povezanosti kršćanstva i Europe. Kao prilog tomu, u izlaganju je analizirao promišljanja talijanskog filozofa i političara Marcella Pere o položaju kršćanstva u suvremenom liberalizmu i ujedinjenoj Europi te u sučeljavanju s relativizmom i njegovom praksom multikulturalnosti. Pritom postaje razvidno da ideje današnjeg liberalizma i ujedinjene Europe nisu vjerne svojim izvornim premisama, što dovodi do zabiranja kršćanskoga i stvarne neujedinjenosti Europe. Europa se ne može ujediniti bez svoje duše, odnosno bez svoga identiteta koji je konceptualno i povijesno oblikovan kršćanstvom. U tom smislu uočava se bliskost misli agnostika Pere i pape Benedikta XVI., istaknuo je dr. Vulić.

Zadnjega dana skupa, u četvrtak 25. rujna, predavanje o vjeri kao temelju kršćanskog života održao je dr. Mladen Parlov. U prvom dijelu

Pozdravnu riječ uputio je i ravnatelj Stefan Schohe

predavanja, polazeći od datosti Objave, autor prikazuje ulogu teoloških kreposti u kršćanskom životu. Teološke (bogoslovne) kreposti su ulivene, darovane, a cilj im je kršćanina izravno povezati, sjediniti s Bogom koji ih dariva. Potom, u drugom dijelu predavanja, autor progovara o kreposti vjere u svjetlu Objave i nauka crkvenog Učiteljstva, ističući iznova darovanost vjere, odnosno kako je vjera nezasluzeni dar koji Bog dariva čovjeku kako bi ga sa sobom sjedinio. Sa strane čovjeka koji prima dar vjere, ističe autor, vjera se predstavlja ne samo kao pristanak razuma uz objavljene istine, nego još više kao povjerenje u Boga, kao predanje Bogu koji se objavljuje i dariva. Potom, u nastavku članka, autor izlaže razloge zbog kojih se vjera nalazi u temelju kršćanskog života, naglašavajući neke značajke darovane vjere: njezinu usredotočenost na osobu Isusa Krista, njezinu crkvenost, okrenutost konkretnom životu te življenu u poniznosti.

Nakon svih šest predavanja organiziran je okrugli stol sa svim predavačima. Sudionici su postavljali konkretna pitanja o zadanoj temi te su iznosili svoja mišljenja i zapažanja.

Predstavljen zbornik „Kršćanstvo i identitet“

U večernjim satima, u utorak 23. rujna, priredena je duhovno-kulturna večer tijekom koje je predstavljen 15. po redu zbornik radova o temi „Krš-

Rad skupa otvorio je delegat vlč. Ivica Komadina

ćanstvo i identitet“, s pastoralnog skupa održanog prošle godine u Bergisch Gladbachu kod Kölna. Zbornik je objavljen u izdanju Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta, a predstavili su ga njegovi recenzenti dr. Bodrožić i dr. Vulić. Potom je nekoliko riječi o Vjesniku Đakovačko-osječke nadbiskupije i Srijemske biskupije govorio njegov urednik dr. Vulić. Sudionicima se još jednom obratio i nuncij Eterović koji je govorio i o službi nuncija, dušobrižništvu za migrante u Crkvi te o Katoličkoj Crkvi u Njemačkoj. Na kra-

ju je o terminima Hrvatskoga dušobrižničkog ureda u 2015. govorio delegat vlč. Ivica Komadina. Sudionici su mogli toga dana uz stručno vodstvo više doznati i o bazilici u Vierzehenheilighenu, u tom poznatom hodočasničkom mjestu.

Na kraju skupa pogodnu je riječ sudionicima uputio ravnatelj dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu dr. Tomislav Markić, koji je potaknuo sudionike i na buduće zauzeto pastoralno djelovanje. Okupljenima je zahalio na sudjelovanju na skupu te ih je pozvao i na daljnje sudjelovanje delegat vlč. Ivica Komadina, koji je ujedno i zatvorio rad skupa.

Misna slavlja slavlja 23. i 24. rujna predvodio je nuncij mons. Nikola Eterović u zajedništvu s delegatima mons. Stjepanom Biletićem i vlč. Stjepanom Čukmanom (23.09.) i delegatom fra Mićom Pinjuhom i dr. Ivanom Bodrožićem (24.09.). Zadnjega dana skupa, 25. rujna, misu je predvodio ravnatelj dr. Tomislav Markić u zajedništvu s dr. Mladenom Parlovom i dr. Borisom Vulićem. Pjevanje je tijekom misnih slavlja animirala s. Aukilija Milčić, a na orguljama je pratila Magdalena Ferenčina. **Tekst i snimke: A. Polegubić**

LINZ Papa Franjo – ohrabrenje i izazov za teologiju i pastoral u Istočnoj i Srednjoj Europi

Papa Franjo – ohrabrenje i izazov za teologiju i pastoral u Srednjoj i Istočnoj Europi – bila je tema stručnog skupa Udruge PosT – mreže srednjoeuropskih i istočnoeuropskih pastoralnih teologa i teologinja, koji je održan od četvrtka 18. do subote 20. rujna u Linzu. Na skupu se okupilo trideset četvero pastoralnih teologa i teologinja iz više zemalja Istočne i Srednje Europe, među kojima je bila i skupina pastoranih teologa iz Hrvatske. Prvog dana prof. em. ddr. Paul M. Zulehner, na čiju je inicijativu udruga i osnovana, predstavio je u Centru za mlade biskupije Linz „STUWE“ studiju „Aufbruch 3“ (2017), u sklopu koje bi se nastavilo istraživanje vjere i života u poskomunističkim zemljama Istočne i Srednje Europe. Drugi dan skupa održan je u pastoralnom prostoru „mensch & arbeit voestalpine“ koji se nalazi u blizini tvorničkih postrojenja u Linzu. Nakon što je okupljene pozdravio predsjednik Udruge prof. dr. Pero Aračić, djelatnice cen-

Okupljeni pastoralni teolozi i teologinje na stručnom skupu u Linzu

tra su sudionike i sudionice skupa upoznali s centrom. Predavanje o crkvenom razvoju koje trebaju vizije održao je ddr. Zulehner te je istaknuo kako to upravo nudi papa Franjo. Prof. dr. Wieslav Przygoda održao je predavanje o siromaštvu kao pastoralnom principu prema papi Franji. Prof. dr. Josip Baloban je u svom predavanju govorio o papi Franji i umornim europskim navjestiteljima i kršćanima. „Papa je svjestan koliko su

današnji kršćani i navjestitelji, osobito u europskim Crkvama umorni u svom pastoralnom radu. Usprkos stoga Papa od njih očekuje da budu sol zemlje i svjetlo svijeta. U subotu 20. rujna skup je nastavio djelovanje u prostorijama sjemeništa Biskupije Linz. Posebno je bilo riječi o Udruzi PosT, koja djeluje već deset godina, od kojih je dr. Aračić predsjednik Uruga sedam godina.

Tekst i snimka: Adolf Polegubić

Piše: dr. Nikola Vranješ

Župni pastoral „u misijskom ključu“

Župa treba postati puno više pastoralno poduzetnijom, kreativnijom i inovativnijom zajednicom.

Naša dosadašnja razmišljanja o temi zajedništva i suradnje u župi, kao i općenito o temi župnog pastoralnog nastojanja smo povezati s poticajima pape Franje iznesenim u njegovoj programatskoj pobudnici „Radost evanđelja“. Kako smo mogli i do sada uvidjeti, misijski ili evangelizacijski ključ je temeljna sintagma njegovu poruku u odnosu na cijeli pastoral, a to znači i na pastoral župne zajednice. Iako smo se i do sada pokušali suočavati s tolikim izazovima i problemima župnoga pastoralnog nastojanja, u ovim ćemo završnim ovogodišnjim priložima u Živoj zajednici o ovoj temi dodatnu pozornost posvetiti ovom papinomu dokumentu, imajući na osobiti način pred očima predstojeće zasjedanje Sinode biskupa u Rimu na temu obitelji i sve ono što bi to trebalo značiti za župnu zajednicu.

Crkva koja „izlazi“

Kao što je moguće uočiti izčitavanjem pobudnice „Radost evanđelja“, jedan od temeljnih problema pastoralnog nastojanja je ponekad prevelika usmjerenost Crkve na svoj unutarnji život i organizaciju. To ne znači da je organizacija nevažna; no niti ona niti bilo koji drugi aspekt crkvenog života ne bi nikada smjeli zasjeniti pogled na onu temeljnu zadaću zbog koje Crkva postoji, a to je naviještanje evanđelja. Sve u Crkvi treba sagledavati kroz tu prizmu. Zato papa Franjo Crkvu u prvom redu vidi kao zajednicu koja „izlazi“, koja je usmjerena prema periferijama ljudskih života koje trebaju svjetlo evanđelja, a posebice prema siromasima. Potreba ovakvog izlaska sasvim je logična posljedica trajnog Isusovog poziva na širenje njegove radosne poruke (usp. Mt 28, 19). Današnja Crkva taj poziv na „izlazak“ ipak treba ostvarivati puno odlučnije, kreativnije, inovativnije i radosnije.

Župa koja „izlazi“

Gore iznesene tvrdnje za župnu zajednicu imaju sasvim posebno značenje. Treba uočiti da te tvrdnje u

prvome redu znače da i župu treba shvaćati kao zajednicu koja „izlazi“, tj. kao najkonkretniji ambijent crkvenog života koji je strukturiran i zauzet oko evangelizacije na jednom odre-

U župnom pastoralu je nužan kreativni pristup koji će u mudrom teološko-pastoralnom razlučivanju povezivati istine vjere sa zahtjevnostima uvijek novih povijesnih situacija, te na taj način stvarati prikladne i nove modele djelovanja.

đenom prostoru i u određenoj kulturi. Župa kao konkretno lice Crkve nije pozvana biti tek čuvaricom kršćanskog naslijeđa, već se otvoriti susretu s kulturom određenom društva u koje je postavljena. Pozvana je uključiti se u mrežu društvenih odnosa na jednom konkretnom prostoru i kroz to uključivanje ponuditi ljudima ovoga vremena bogatstvo Kristove poruke i ljepotu i radost zajedništva s njim u zajednici Crkve.

Takav izlazak i djelovanje obilježeno njime treba ostvarivati u dijalogu, u spremnosti na slušanje i suosjećanje. Zasižno postoji puno eleme-

Postoji puno elemenata kulture koje je potrebno pročistiti, dok je neke nužno i odbaciti budući da su nespojivi s kršćanskom porukom. Postoji i puno pozitivnih plodova kulturnog napretka koje smo pozvani otkrivati i obogaćivati s porukom evanđelja.

nata kulture koje je potrebno pročistiti, dok je neke nužno i odbaciti budući da su nespojivi s kršćanskom porukom. No, postoji i puno pozitivnih plodova kulturnog napretka koje smo

pozvani otkrivati i obogaćivati s porukom evanđelja.

Hrvatske katoličke misije u ovome se pogledu nalaze u sasvim specifičnoj situaciji. U njima se, s jedne strane čuva vjersko, nacionalno i kulturno naslijeđe hrvatskog naroda, dok su, s druge strane, postavljene u jednu novu kulturu. Ta situacija, iako može u nekim segmentima djelovanja dovesti do određenih pastoralnih napetosti, zapravo je sasvim posebna prilika za obogaćenje života zajednice iznutra i za evangelizaciju. Misije i župe u ovakvim prilikama predstavljaju jedinstvenu priliku za povezivanje blaga kršćanske poruke s kulturom vlastitog naroda, ali i s lokalnim društvom i kulturom u kojima zajednica sada djeluje. U mreži međusobnih društvenih odnosa i povezanosti doista postoji puno načina za naviještanje i pronosjenje Kristove poruke spasenja. Nužno je biti kreativan i više otvoren kako bi se te načine prepoznalo i aktualiziralo.

Župa kao kreativna zajednica

Iako smo već obrađivali temu modela i načina djelovanja u pastoralu, valja se detaljnije zaustaviti na jednom aspektu te teme kojega papa Franjo na poseban način ističe. Riječ je o potrebi veće kreativnosti u pastoralu, pogotovo u onom župnom. Kroz cijelu pobudnicu „Radost evanđelja“ provlači se potreba upravo takvog pristupa djelovanju. Dosadašnji pastoral, uobličen većim dijelom kao pastoral očuvanja, ne može preko noći postati snažnije evangelizacijski. Nužna je hrabrost i odlučnost u izlaženju prema drugačijim pristupima djelovanju. Drugim riječima, nužan je kreativni pristup koji će u mudrom teološko-pastoralnom razlučivanju povezivati istine vjere sa zahtjevnostima uvijek novih povijesnih situacija, te na taj način stvarati prikladne i nove modele djelovanja. Župa u tome pogledu treba postati puno više pastoralno poduzetnijom, kreativnijom i inovativnijom zajednicom. ■

Das Konzil von Konstanz

Die Stadt Konstanz am Bodensee zählt zu den schönsten Städten Deutschlands. Mit ihren rund 80.000 Einwohnern ist Konstanz in der Tat auch wegen ihrer schönen Lage sehr attraktiv. Auf der Webseite lesen wir zum Stadtportrait folgendes: „Wer hier lebt, hat wirklich Glück. Welche Stadt in Deutschland ist so schön gelegen, wie Konstanz? Von welchen Ufern erschließen sich so vielfältige Blicke und Perspektiven über das Wasser auf die Alpen, den Säntis, den Hegau, den Schweizer Seerücken, wie hier? Schon die privilegierte Lage der Stadt an genaugenommen ja drei Gewässern – dem Obersee, dem Überlinger See und dem Seerhein – macht Konstanz zu einem attraktiven Ferientziel nicht nur für die Gäste der Stadt“.

2014 bis 2018 jährt sich das Konstanzer Konziljubiläum zum 600. Mal. Nicht zuletzt wegen der Nähe zu Wasserstraßen, der guten Infrastruktur, der Attraktivität und als damaliger Bischofssitz konnte sich Konstanz als Austragungsort des Konzils gegen die ebenfalls zur Wahl stehenden Städte Straßburg, Basel und Kempten (Allgäu) durchsetzen. Das Kirchenkonzil in Konstanz fand vom 5. November 1414 bis 22. April 1418 statt. Während dieser Zeit stand Konstanz im Fokus des kirchenpolitischen Interesses in Europa. Das Konzil wurde vom Gegenpapst Johannes XXIII. einberufen auf Betreiben des König Sigismunds, der Kaiser werden wollte, was ihm schließlich fünfzehn Jahre nach Ende des Konzils auch gelang. Gastgeber war Fürstbischof Otto III. von Hachberg. In der Chronik steht hierzu vermerkt: „Kaiser, Papst und Kirchenfürsten nahmen mit ihrem jeweiligen Gefolge in Konstanz und den umliegenden Orten Aufenthalt. Man zählte 33 Kardinäle, 346 Patriarchen, Erzbischöfe und Bischöfe, 2148 weltliche Doktoren sowie 546 Vorsteher und Glieder der Mönchsorden, alle mit Pferden und ihren zahlreichen Begleitern, so dass die Stadt aus allen Nähten platzte. Die geschätzten 50.000 bis 70.000 Konzilsbesucher verschafften der Stadt nicht nur einen beträchtlichen wirtschaftlichen und kulturellen Aufschwung, sondern brachten sie während vierer Jahre auch an die

Grenze ihrer Belastbarkeit“. Man erfährt, dass man sich durch die schlammigen Strassen der freien Reichstadt am besten mit Trippen bewegte, Unterschuhen aus Holz, dass die Speisen mit „Paradieskörnern“, Muskatnuss sowie Zimt gewürzt waren und Biberfleisch auf der Speisekarte stand.“

Die wichtigsten drei Punkte der Verhandlungen des Konzils waren: *causa unionis*, *causa reformationis* und *causa fidei*. *Causa unionis*: Während des Amtsantritts König Sigismunds stritten sich die drei Päpste Gregor XII., Benedikt XIII. und Johannes XXIII. um den Primat in der katholischen Kirche. Da die drei Päpste jeweils von verschiedenen Herrschern in ihrem Anspruch unterstützt wurden, bedrohten diese Wirren das Reich. So

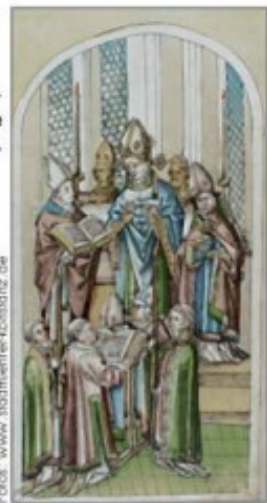

Altes Konzilsgebäude in Konstanz

wurde Sigismund als *advocatus et defensor ecclesiae* (Vogt und Beschützer der Römischen Kirche) zur treibenden Kraft für ein Kirchenkonzil, das zur Hauptaufgabe hatte, einen neuen Papst zu wählen. Um eine Majorisierung durch die italienischen Bischöfe zu verhindern, setzte König Sigismund in Abstimmung mit einigen angesehenen Theologen eine neue Geschäftsordnung durch, die festlegte, dass nach Nationen und nicht, wie bisher üblich, nach Köpfen abgestimmt wurde. Insgesamt gab es in Konstanz fünf Nationen: Italica, Gallicana, Germanica (zu dieser Gruppe gehörten auch Kroaten, Polen und Ungarn sowie einige andere Nationen) Anglica und Hispanica.

Jede der fünf Nationen entsandte sechs Vertreter, die zusammen mit den 23 am Konzil teilnehmenden Kardinälen im städtischen Kaufhaus am See (heute als Konzilsgebäude bezeichnet) ins Konklave zur Wahl des neuen Papstes gingen. Nachdem die drei Päpste, von denen keiner mehr in Kon-

Papstweihe
Martin V.

Fotos: www.stadtfuehrer-konstanz.de

stanz zugegen war, mehr oder weniger freiwillig auf ihre Amtstitel verzichteten, erreichte Kardinal Odo Colonna am 11. November 1417 die Mehrheit der Stimmen bereits im zweiten Wahlgang. Da die Wahl am Gedenktag des hl. Martin stattfand, nahm der neugewählte Papst folgerichtig den Namen Martin V. an und wurde am 21. November 1417 im Konstanzer Münster zum Papst geweiht.

Es war die einzige Papstwahl nördlich der Alpen. Damit wurde das Abendländische Schisma beendet.

In der *causa fidei* sollten Fragen der kirchlichen Verkündigung und Sakramentslehre geklärt werden. Dieser Punkt des Konzils konzentrierte sich jedoch auf die Verurteilung des bekannten tschechischen Predigers und Kirchenreformators Jan Hus und seines Landsmanns Hyronimus von Prag sowie des englischen Reformators John Wyclif. Die *causa reformationis* (Reformen der Kirche an Haupt und Gliedern) blieb in Konstanz ganz aus, was einhundert Jahre später von Martin Luther kritisch angemahnt werden sollte. Am 22. April 1418 beendete Papst Martin V. das Konzil von Konstanz mit der 44. Sitzung.

Die Stadt Konstanz feiert das 600. Konziljubiläum bis 2018 mit Vorträgen, Ausstellungen, wissenschaftliche Symposien und Festspielen. Sicherlich wäre es sehr wertvoll, die eine oder andere Veranstaltung im Rahmen des Konziljubiläums zu besuchen, um auch diesen Teil unserer Kirchengeschichte kennenzulernen oder zu vertiefen.

Ihr

Pfr. Ivica Komadina, Delegat

KÖLN Kardinal Woelki: „Christus heute ein Gesicht geben“

Kardinal Rainer Maria Woelki ist am 20. September im Kölner Dom als neuer Erzbischof von Köln eingeführt worden. In seiner Predigt beschrieb Woelki seine neue Aufgabe: „Christus und seinem Evangelium heute ein Gesicht zu geben. Das ist meine Berufung und Sendung hier bei Ihnen, der ich mit dem heutigen Tag meinen Dienst als Ihr Bischof beginne“. Er erinnerte an die Heiligen Drei Könige: „Wie einst die Weisen aus dem Morgenland sind wir heute eingeladen, uns auf den Weg zu machen, Christus als die Mensch gewordene Liebe Gottes, die ewiges Leben schafft, zu bezeugen. Wir sind berufen und gesandt, ihm heute ein Gesicht zu geben. Machen wir uns dazu gemeinsam auf den Weg, voller Hoffnung und Mut, voller Vertrauen und Zutrauen, ganz einfach deshalb, weil der Herr in einen jeden von uns sein Vertrauen setzt.“

Kardinal Woelki ist nun der 95. Erzbischof von Köln. Sein Vorgänger Joachim Kardinal Meisner überreichte ihm symbolisch den Petrusstab. Durch die Übergabe wurde die Verbundenheit zu seinen Vorgängern, den Aposteln und der Weltkirche deutlich. Der Stab war bis zur Übertragung der Gebeine der Heiligen Drei Könige die bedeutendste Reliquie des Doms.

Dem neuen Erzbischof von Köln gratulierten noch im Dom der Vorsitzende der Deutschen Bischofskonferenz Erzbischof Reinhard Kardinal Marx, Ministerin Sylvia Löhrmann für die Landesregierung, Präses Manfred Rekowski für die Evangelische Kirche im Rheinland und Tim-O. Kurzbach vom Diözesanrat der Katholiken im Erzbistum Köln. Nach dem Gottes-

dienst mischte sich der neue Erzbischof unter die Menschen auf dem Roncalliplatz, wo bei Imbiss und Getränken alle Mitfeiernden zur Begegnung eingeladen waren. Kardinal Woelki kam mit vielen Menschen ins Gespräch und nahm zahllose Glückwünsche entgegen. Mit einem zehn Meter breiten Poster am Domforum, das die Bistumskarte mit typischen

Nach drei Jahren als Erzbischof in Berlin ist Woelki nun in seine Heimatstadt zurückgekehrt. Nach der Wahl durch das Kölner Domkapitel hatte Papst Franziskus Kardinal Woelki am 11. Juli zum Erzbischof von Köln ernannt. Erst durch das Verlesen der päpstlichen Urkunde und der Inbesitznahme des Bischofsstuhls hat Woelki dieses Amt nun auch übernommen.

Kardinal
Woelki
neuer
Erzbischof
von Köln

Foto: www.erzbistumkoeln.de

Symbolen der verschiedenen Regionen zeigt, begrüßte das Erzbistum den neuen Erzbischof in seiner Mitte.

Er stehe vor allem im Dienst an den Menschen, wie Woelki in einem Hirtenwort anlässlich seiner Einführung erklärt: „Wie der Apostel möchte ich nicht ‚Herr über euren Glauben sein‘, sondern Diener und Helfer zu eurer Freude. Geben wir Gott ein Gesicht, indem wir in alles unsere Liebe hineingeben: In das Lächeln, das wir einander schenken können, in die Arbeit, die wir zu tun haben, in das Planen unserer Unternehmungen, in das Miteinander und in unseren Umgang in unseren Gemeinden, in die Tränen, die wir angesichts von Leid und Not und Trauer vergießen, in das Essen, das wir kochen, in die Mail, den Brief, den Artikel, den wir schreiben.“

Im Erzbistum Köln leben rund 2,1 Millionen Katholiken links und rechts des Rheins in Bonn, Köln, Düsseldorf, Wuppertal und den umliegenden Kreisen. Allein über 2.000 Menschen sind als Seelsorger in den 180 Seelsorgebereichen für die Menschen da.

„Lassen Sie mich nicht allein. Christ sein kann ich nur zusammen mit Ihnen, damit ich dann auch für Sie Bischof sein kann“, bittet Woelki in seinem Hirtenwort. „Lassen Sie uns gemeinsam in den kommenden Jahren mit den Gaben, die Gott jedem von uns geschenkt hat, in unserem Bistum, in unseren Pfarreien, Seelsorgebereichen und Gemeinden, unseren Verbänden und Gemeinschaften Christus ein Gesicht geben.“

StA Kommunikation/pek;
www.erzbistum-koeln.de

KÖLN Kardinal Woelki uvesti u službu kölnskog nadbiskupa

Dana 11. srpnja 2014. papa Franjo imenovao je berlinskog nadbiskupa kardinala dr. Rainera Mariu Woelkia za novog nadbiskupa Kölna. Kardinal Woelki rođen je 18. kolovoza 1956. godine u Köln-Mülheimu. Bio je svećenik Kölnske nadbiskupije, ravnatelj odgojnog zavoda za spremanje novih svećenika i jedno vrijeme tajnik kardinala Joachima Meisnera. Dana 30. ožujka 2003. posvećen je za

pomoćnog biskupa u Kölnu te je preuzeo pastoralnu brigu za sjeverni dio nadbiskupije. Za svoje biskupsko geslo mladi je biskup Woelki izabrao citat iz Djela apostolskih (5, 32): „Nos sumus testes“ – „Svjedoci smo.“ Na mjestu pomoćnog biskupa zadržao se do 2011. godine kada ga je papa Benedikt XVI. odredio za nadbiskupa Berlina. Na konzistoriju 18. veljače 2012. godine papa Benedikt XVI. uvrstio ga je u Kardinalski zbor

gdje je aktivno sudjelovao 2013. godine u izboru novog pape Franje. Od travnja 2014. godine član je Kongregacije za kler u Vatikanu. Ranije je bio članom Kongregacije za katolički odgoj i Papinskog vijeća za promicanje jedinstva kršćana. Novi nadbiskup kardinal Rainer Maria Woelki svečano je uveden u službu kölnskog nadbiskupa na svečanom misnom slavlju u subotu 20. rujna u katedrali u Kölnu. F.J.R.

NAŠE ZAJEDNICE

FRANKFURT AM MAIN

Majka svih naroda /Mutter aller Völker

Ove godine po prvi put, u subotu 20. rujna, u organizaciji Biskupije Limburg, pod geslom „Mutter aller Völker“ (Majka svih

svojim imenom i zajednicom u kojoj djeluje. Upravo to je i pokazalo samu bit cijelog slavlja – različitost, koja se spaja u jedno s Isusom Kristom pred

terinskom jeziku. Marija je rođena da bi rodila Sina Božjega, koji je tijelo cijele Crkve, a mi smo njegovi udovi, zato je Gospa i majka svih nas. U raz-

U ophodu
je nošen
Gospin kip

Snimke: iz arhiva HKŽupe Frankfurt

naroda), slavljenja je u Frankfurtu sv. misa za sve katolike drugih materinskih jezika u čast blagdana Rađenja Blažene Djevice Marije. Misno slavlje u Frauenfriedenskirche u Frankfurtu započelo je u 17 sati, a predvodio ga je pomoćni limurški biskup Thomas Löhr, u suslavlju s petnaest svećenika. U punoj crkvi prije propovijedi predstavio se svaki svećenik posebno, sa

Nebeskom Majkom. To je istaknuo i predsjedatelj slavlja Thomas Löhr, kako smo u Crkvi okupljeni iz svih nacija i jezika kako bi proslavili Marijin rođendan. Ta različitost obogaćuje Crkvu, koja je ujedinjena u Tijelu Kristovu slaveći sveta misna otajstva, na svim jezicima u istom Duhu. To se najjasnije očitivalo u zajedničkom moljenju „Očenaša“, svatko na svom ma-

ličitim zemljama postoji posebna pobožnost i privrženost određenim svecima, ali Marija je za sve nas najveća svetica, koja ujedinjuje sve nas u svome Sinu i čuva Crkvu koja je štuje po cijelome svijetu. Stoga nam je i moliti Majku svih nas, svih naroda po svoj zemlji, poručio je mons. Löhr. Nakon sv. mise organizirana je procesija s Gospinim kipom kroz park ispred crkve. Procesija je završila ispred crkve gdje je bio blagoslov s Presvetim Oltarskim Sakramentom. Nakon blagoslova za sve je bilo organizirano druženje uz različita jela iz svih zemalja koje su sudjelovale u ovom slavlju. Sve je bilo pripremljeno u crkvenom prostoru, uz pomoć vjernika, među kojima je, dajako, bio i veliki broj Hrvata.

fra Ivan Čikara

Misno slavlje predvodio je pomoćni biskup Thomas Löhr

BERLIN

Deset godina Međunacionalne krunice za djecu

U izdanju Hrvatske katoličke misije Berlin u povodu 10. obljetnice međunacionalne krunice za djecu tiskana je na 92 stranice dokumentacija o toj krunici, koja se održavala od 2004. do 2014. godine.

Urednica Anica Krstanović napisala je u uvodniku: „U vremenu od 2004. do 2014. godine, u Hrvatskoj katoličkoj misiji Berlin, održano je ukupno osam 'Internacionalnih krunica za djecu'. U organizaciji Hrvatske misije pod vod-

stvom župnika fra Petra Čirka i fra Radoslava Tolića, te u koordinaciji tima laika u tih proteklih 10 godina, između 4.000 i 5.000 djece, različitih nacija, molilo je Gospinu krunicu na dvanaest različitih jezika. U molitvi i pjesmi sudjelovala su djeca iz cijele Berlinske nadbiskupije, pogotovo iz Hrvatske misije te ostalih stranih misija. Krunicu su predvodili nunciji, kardinali, biskupi te prelati iz Berlinske nadbiskupije. Internacionalna krunica proizašla je iz mjesečne dječje krunice, koju je predvodio fra Radoslav, a koja je potaknuta od vod-

stva Marijine Legije. Ukupno je dječje podijeljeno preko 5000 misijskih krunica, bezbroj knjižica i letaka s uputama molitve krunice, kako bi se potaknula molitva u obitelji. Molilo se za različite potrebe, za djecu i obitelji u Berlinu te na svim kontinentima. Animiranje i pjevanje predvodili su na početku dječji zbor 'Berlinski mališani' te kasnije Zbor mladih HKM Berlin. 'Projekt' Internacionalne krunice dokaz je dobre i plodonosne suradnje svećenika i laika na dobrobit Katoličke Crkve, buđenju vjere i molitve u obiteljima te svjedočanstvu 'žive' Crkve. Dokumentacija prikazuje kako je jedna cijela generacija djece 'odrasla' uz krunicu, kako je zajedničko ulaganje različitih talenata laika u suradnji sa svećenicima dovelo do ostvarenja jednog uspješnog projekta za vjeru i Crkvu. Pokazuje i kako Hrvatska katolička misija daje, i na ovaj način, već godinama veliki doprinos jačanju vjere u Berlinskoj nadbiskupiji. Neka ova dokumentacija bude lijepo sjećanje na sve krunice koje su organizirane u i od naše misije te 'svjedočanstvo kako bi ovo potaknulo i ostale na nasljedovanje, jer primjeri privlače', napisala je urednica Anica Krstanović u predgovoru.

www.franjevci-split.hr

Internacionalna krunica
za djecu

2004 - 2014

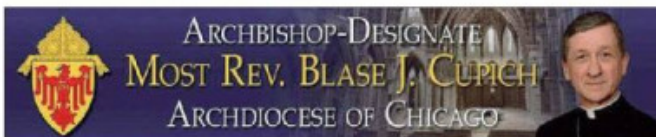

Internationaler Rosenkranz
für Kinder

VATIKAN,
WASHINGTON

Novi nadbiskup Chicaga Blase J. Cupich hrvatskog je podrijetla

Papa Franjo imenovao je biskupa Blasea J. Cupicha novim nadbiskupom Chicaga, a na tome će mjestu naslijediti kardinala Francisa Eugenea Georgea. Imenovanje je 20. rujna u Washingtonu objavio nadbiskup Carlo Maria Viganà, apostolski nuncij u SAD-u. Novoinimenovani nadbiskup Blase J. Cupich hrvatskoga je podrijetla. Oba su mu roditelja djeca hrvatskih useljenika koji su se početkom 20. stoljeća doselili iz Hrvatske u SAD. Obje obitelji pripadale su hrvatskoj župi sv. Petra i Pavla u Omahi. Rođen je 19. ožujka 1949. u Omahi, Nebraska, u obitelji u kojoj je bilo devetero djece. Za svećenika je zaređen godine 1975., a za biskupa 1998. Od godine 2010. bio je biskup biskupije Spokane. Ravnatelj

je Ureda za pomoć Katoličkoj Crkvi u Središnjoj i Istočnoj Europi pri Biskupskoj konferenciji Sjedinjenih Američkih Država. Više je puta pohodio Hrvatsku, a posljednji puta u ožujku ove godine kada je pohodio više hrvatskih biskupija a kardinal Josip Bozanić uručio mu je spomen-medalju Zagrebačke nadbiskupije s likom blaženih pastira Augustina Kažotića i Alojzija Stepinca.

Hrvatska zajednica u Chicagu oduševljena je što je novoimenovani nadbiskup hrvatskoga podrijetla, rekao je kustos hrvatskih franjevac za Ameriku i Kanadu fra Jojo Grbeš.

„Nakon što smo na području Chicaga prisutni više od 175 godina, sada imamo novoga nadbiskupa koji je vrlo ponosan na svoje hrvatske korijene“, rekao je Grbeš američkim medijima. Na tiskovnoj konferenciji u Chicagu u subotu ujutro novinari su novoimenovanog nadbiskupa pitali o njegovu hrvatskom podrijetlu na što je on odgovorio da se veseli susretu s hrvatskom zajednicom u Chicagu. Na području Chicaga živi više od 250 tisuća vjernika hrvatskoga porijekla, a u najmanje tri katoličke župe služi se misa na hrvatskome jeziku, navodi se u knjizi „Croatians of Chicagoland“ Marije-Dugandžić-Pasić. Ustoličenje novog nadbiskupa bit će 18. studenoga u katedrali u Chicagu. **IK**

BIETIGHEIM-BISSINGEN

Oproštaj fra Frane Čugure i uvođenje u službu fra Josipa Bebića

Fra Frano Čugura oprostio se u nedjelju 5. listopada od hrvatskih katoličkih zajednica (HKZ) Bietigheim-Bissingen, Illingen i Waihingen a.d. Enz, u biskupiji Rottenburg-Stuttgart, koje je vodio četiri godine, te odlazi na službu voditelja Hrvatske katoličke misije Berlin i župnika njemačke župe sv. Sebastijana u Berlinu, a službu voditelja tih zajednica preuzeo je fra Josip Bebić, koji je dosad obnašao službu ravnatelja dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu. Obojica u članovi Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja sa sjedištem u Splitu.

Svečano misno slavlje u crkvi sv. Laurencija u Bietigheim-Bissingenu predvodio je novi voditelj zajednica fra Josip Bebić u zajedništvu s dosadašnjim voditeljem fra Franom Čugurum, njemačkim svećenikom zaduženim za pastoral u dušobrižničkoj jedinici Bietigheim-Bissingen vlč. Rolandom Deckwartom, s predstavnikom regije hrvatskih katoličkih misija regije Baden-Württemberg l., voditeljem HKZ Stuttgart Bad Cannstatt i HKZ Stuttgart Feuerbach fra Jurjom Zebićem, voditeljem Ludwigsburg i HKZ Kornthal fra An-

Misno slavlje predvodio je o. Bebić u zajedništvu s o. Čugurum i drugim svećenicima

sta, a potom je pročitao biskupov dekret o imenovanju fra Josipa Bebića voditeljem tih zajednica, kojemu je mons. Fürst zaželio plodonosno pastoralno djelovanje. Vlč. Deckwart je fra Frani i fra Josipu predao i prigodni dar. Dvojezično je propovijedao o. Bebić koji je posebno potaknuo okupljenu hrvat-

tavljeno u dvorani župe sv. Laurencija. Na početku je prigodni ples izvela folklorna skupina HKZ Waihingen a.d. Enz. U ime delegata za hrvatsku pastvu u Njemačkoj vlč. Ivica Komadine sudjelovao je dr. Adolf Polegubić koji je fra Frani zahvalio sa sve što je učinio za Hrvate katolike iz tih hrvat-

Misnom slavlju pribivao je veliki broj vjernika, među kojima je bila i skupina mladih u narodnim nošnjama

tom Malešom. U koncelebraciji su bila još dvojica njemačkih svećenika, te je još jedan pribivao misnom slavlju. Sve je na početku pozdravio fra Frano Čugura koji je zahvalio svima na lijepoj i uspješnoj suradnji. Potom je vlč. Deckwart upitio riječi zahvale fra Frani na izvrsnoj suradnji s njemačkim zajednicama nazvavši ga graditeljem mostova između hrvatskih i njemačkih zajednica. Za sve mu je izrazio zahvalnost u ime biskupa Genharda Für-

sku zajednicu, među kojima je bilo i Nijemaca, u punoj crkvi sv. Laurencija, na vjernost Isusu Kristu i katoličkoj vjeri te očuvanju svojih hrvatskih nacionalnih posebnosti. Više mladih vjernika iz HKZ Waihingen a.d. Enz pribivalo je misnom slavlju u hrvatskim narodnim nošnjama. Misno slavlje svojim skladnim pjevanjem uvećao je zbor hrvatskih zajednica predvođenih pastoralnom suradnicom Anom Madunić. Slavlje je uz zajednički objed nas-

skih zajednica. Fra Josipu Bebiću je zaželio svako dobro na početku pastoralne službe u tim zajednicama. Fra Frano Čugura je na službi u Njemačkoj 25 godina. Fra Josip Bebić je pastoralno djelovao u domovini i u Njemačkoj. Od 2003. do 2010. obnašao je službu delegata za hrvatsku pastvu u Njemačkoj (Frankfurt am Main) te od 2011. do 2014. službu ravnatelja za dušobrižništvo Hrvata u inozemstvu (Zagreb).

Tekst i snimke: A.P.

TRAUNREUT

Oproštaj fra Mogomira Kikića

Fra Mogomir Kikić oprostio se od Hrvatske katoličke misije (župe) Traunreut, koju je vodio četrnaest godina. Novi voditelj misije (župe) je fra Pavo Filipović.

Fra Mogomir Kikić, svećenik Franjevačke provincije Bosne Srebre, oprostio se u nedjelju 28. rujna od Hrvatske katoličke misije (župe) Traunreut u Bavarskoj i odlazi na mjesto voditelja Hrvatske katoličke misije Victoria u Kanadi. Fra Mogomir je Hrvatsku katoličku misiju, koja je od 2013. godine postala župom, vodio od 1. rujna 2000. godine.

Svečano misno zahvalno slavlje u tom je povodu u crkvi Presvetog Otkupitelja u Traunreutu, u kojoj se inače Hrvati okupljaju na središnje nedjeljno misno slavlje, predvodio fra Mogomir. U slavlju je bilo više hrvatskih i njemačkih svećenika. Prelat Josef Obermaier, koji je u Nadbiskupiji München-Freising zadužen za pastoral vjernika drugih materinskih jezika, fra Mogomiru je u ime Münchenskog nadbiskupa kardinala Reinharda Marxa

Zahvalno oproštajno misno slavlje predvodio je fra Mogomir Kikić

zahvalio na uspješnom pastoralnom djelovanju u Traunreutu te mu je želio Božji blagoslov u daljnjem pastoralnom radu u Kanadi. Ujedno je novom voditelju fra Pavi Filipoviću želio uspješan početak. U ime delegata za hrvatsku pastvu u Njemačkoj vlč. Ivica Komadine na oproštajnom slavlju je bio dr. Adolf Polegubić koji je fra Mogomiru u znak zahvalnosti za sve što je učinio za Hrvate katolike na tome području predao dar u ime

Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta. Misno slavlje uveličao je zbor njemačke župe iz Pallinga i skupina mladih HKŽ Traunreut pod vodstvom pastoralnog suradnika Josipa Vrdoljaka. Nakon misnog slavlja ispred crkve župna folklorna skupina izvela je nekoliko hrvatskih kola i plesova. Slavlje je nastavljeno zajedničkim objedom i druženjem u prostorijama „Chiemgau-Lebenshilfe“ u Traunreutu.

Tekst i snimka: A. P.

KELKHEIM

Proslava Gospe – zaštitnice župe

Gospa Velikoga hrvatskog krsnog zavjeta svečano je proslavljena u nedjelju 21. rujna u Hrvatskoj katoličkoj župi Main-Taunus/Hochtaunus, koja je ujedno i njezina zaštitnica. Svečano misno slavlje u tom je povodu u punoj crkvi Sv. Dionizija u Kelkheimu predvodio vlč. dr. Mladen Parov, profesor na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Splitu, u zajedništvu s domaćinom, župnikom fra Marinkom Vukmanom. Prije misnog slavlja išlo se u ophodu od sakristije kroz dvorište ispred crkve te u crkvu, u kojem su mladi u hrvatskim narodnim nošnjama nosili sliku s reljefom Gospe Velikoga hrvatskog krsnog zavjeta i položili je ispred oltara. Sve je na početku pozdravio fra Marinko koji je istaknuo kako taj Gospin lik simbolizira sva hrvatska marijanska svetišta, te kako hrvatski vjernički puk i danas pred tim Gospinim likom moli da mu Gospa pomogne u različitim suvremenim potrebama.

Dr. Mladen Parov je propovijedi, nakon što je prikazao povijest nas-

Gospin reljef u procesiji je nosila skupina mladih u narodnim nošnjama

tanka blagdana Gospe Velikoga hrvatskog krsnog zavjeta, upozorio na ulogu koju Blažena Djevica Marija ima u životu Crkve. Istaknuo je kako sv. Luka prikazuje Mariju kao kovčeg Novog zavjeta, kao onu koja u svom

krilu nosi svoj život, ali ne da bi ga držala za sebe nego da bi ga darivala drugima. Marijin pohod Elizabeti ispunja Elizabetu Duhom Svetim i radošću. Kao da Luka želi istaknuti, postavio je propovijednik, ondje gdje

BIETIGHEIM-BISSINGEN

Susret mladih

U petak 3. listopada organiziran je susret mladih Hrvata katolička nastanjenih na području biskupije Rottenburg-Stuttgart. Veća skupina mladih, njih oko 130, okupila se u Bietigheim-Bissingenu, u crkvi St. Laurentius, na susretu mladih koji je započeo u 14 sati. Nakon okupljanja i kratkog pozdrava, koji je uputio domaćin na odlasku, fra Frano Čugura, krenulo se na šetnju po prirodi pod

Snimio: Ž. Galic

Na postajama se upoznao život i djelovanje sv. Franje

geslom „Stopama svetog Franje“. Kroz molitvu, pjesmu, tumačenje i ugodan razgovor, mladi su razmatrali život i karizmu sv. Franje, osnivača

✦ je Marija tu je Bog, ljubav, radost i mir. Potom je u nastavku pojašnio u čemu Marija pomaže svojoj ljubljenoj djeci. Upozorio je kako suvremeni stil života dovodi do gubitka identiteta koji se temelji na obitelji i vjeri. Baš tu, zaključio je dr. Parlov, Marija pristize u pomoć svojoj djeci pomažući im da očuvaju obitelj, svoj jezik i vjeru, koja ih povezuje s Gospodinom Bogom i otvara put u istinski život. Milodari te nedjelje bili su namijenjeni za potrebe Caritas. Misno slavlje uveličao je župni mješoviti zbor pod vodstvom s. Magdalene Višić i orguljskom pratnjom Hrvoja Baranjaka. Za sve vjernike priređen je ispred crkve zajednički agape. Dr. Parlov je toga dana predvodio i misna slavlja u Bad Homburgu i Bad Soden.

A. P.

Franjevačkog reda. Šetnja se sastojala od ukupno šest postaja. Svaka od postaja bila je posvećena jednom dijelu života sv. Franje. Kroz te postaje mladima je približen život i djelo sv. Franje, te njegova karizma koja i danas ima što pružiti svijetu i ljudima. Na kraju svake postaje voditelj postaje je posvjedočio svoj osobni duhovni poziv, te se osvrnuo na trenutak svog vlastitog izbora franjevaštva. Nakon šetnje po prirodi uslijedila je sv. misa u crkvi St. Laurentius koju je predvodio fra Mijo Šabić, dušobrižnik u Hrvatskoj katoličkoj zajednici Stuttgart-centar. U koncelebraciji je bilo deset svećenika, koji su doveli mlade iz svojih zajednica na taj dragocjeni susret. Bio je i obred preminuća sv. Franje. U prigodnoj homiliji fra Mijo je pozdravio sve okupljene, te ih je podsjetio kako susreti kojima smo obilježeni nužno ostavljaju traga na nama, osobito ako su prvi ili s posebnim osobama. Osvrnuvši se na lik i djelo sv. Franje Asiškoga, fra Mijo je istaknuo upravo Franjin susret s Isusom Kristom. Taj susret ga je dodirnu i od

toga susreta je živio, poručio je fra Mijo Šabić. Također je pozvao sve okupljene da poput ovog velikog sveca znaju susresti Krista i od tog susreta živjeti. Na kraju homilije pročitana je tekst iz izvješća sv. Bonaventure o preminuću svetoga Oca Franje. Na kraju misnoga slavlja fra Frano Čugura je zahvalio mladima i svećenicima na dolasku i angažmanu, te je pozdravio novoga voditelja hrvatskih katoličkih zajednica Bietigheim-Bissingen fra Josipa Bebića. Nakon sv. mise uslijedilo je, u župnoj dvorani, druženje uz tjelesnu okrepju, lijepu pjesmu i glazbu. Atmosferi su doprinijeli tamburaši iz Stuttgarta, te rasplesana mladost. Sv. misom i druženjem sudionici su se oprostili od fra Frane Čugure koji odlazi na novu službu, voditelja Hrvatske katoličke misije u Berlinu. Zaželjeli su mu svako dobro te su mu zahvalili za sve što je činio za vrijeme svog boravka u Bietigheim-Bissingenu, a fra Josipu Bebiću, novom voditelju hrvatskih katoličkih zajednica Bietigheim-Bissingen, zaželjeli su dobrodošlicu.

Ivica Zrno

HAMILTON

Pohod mons. Jurja Jezerinca

Biskup Jezerinac
blagoslivlja
spomen ploču
na zgradi
župne dvorane
Sv. Križa
u Hamiltonu

Slika: Photo Press

Po povratku s proslave Velike Gospe u Hrvatskoj župi sv. Pavla u Clevelandu, vojni ordinarij R. Hrvatske mons. Juraj Jezerinac zadržao se, na poziv župnika Marijana Mihokovića, u Hrvatskoj župi sv. Križa u Hamiltonu u Kanadi od 20. do 29. kolovoza. U petak, 22. kolovoza, o 100. obljetnici akta kojim je kanadski parlament 1914. godine ustanovio koncentracijske logore za useljenike koji su se prije i početkom Prvoga svjetskog rata iz tadašnje Njemačke i Austro-Ugarske uselili u Kanadu, u cijeloj Kanadi postavljena je 100 spomen ploča na crkve i objekte značajne za život Kanade i useljenih naroda koji su bili žrtve te nepravde. U novi život pozvani useljenici, najbrojniji Ukrajinci, zbog početka rata proglašeni su narodnim neprijateljima „enemies of the nation“, imovina im je bila zaplijenjena a oni s obitelji i strpani u 24 radna logora u udaljene skrivene prostore Kanade gdje su

radili u šumama, rudnicima, gradili ceste i pruge. Tek 1920., po završetku rata, logori su ukinuti. Sada je to dio tužne kanadske povijesti koje se Kanada stidi; ali i priznaje nepravdu. Ukrajincima je već ranije priznato da su bili nevine žrtve koje su izbjegle rat i došle u obećanu zemlju slobode, gdje su ih dočekali logori iako nisu ni sudjelovali u ratu niti išta skrivili. Konačno je – zalaganjem skupine mladih hrvatskih povjesničara iz Ontarija pod vodstvom Franka Jankača oko Kanadsko-hrvatske gospodarske komore – kanadski parlament priznao i useljenicima drugih narodnosti, među kojima su bili najbrojniji Hrvati, da su bili nevine žrtve. U hrvatskoj zajednici spomen ploče su postavljene u Hrvatskom kulturnom centru u Norvalu, u parku torontske župe u Mississaugi, te u Hamiltonu na dva mjesta: u 11 sati na ulazu u zgradu Hrvatskog narodnog doma na Bartonu, najstarijoj hrvatskoj kulturnoj instituciji

u Kanadi; i u 6.30 navečer na vanjskom zidu župne dvorane Sv. Križa (od 1959. do 1969. prva crkva Sv. Križa), na prometnoj King ulici.

U obadva slučaja spomen ploče blagoslovio je i otkrio biskup Juraj Jezerinac, a nazočni su bili hamiltonski župnik Marijan Mihoković, predsjednik Hrvatskog narodnog doma u Hamiltonu Ivan Lukšić, hamiltonski gradonačelnik hrvatskog porijekla Bob Bratina te lokalni hamiltonski političari u saveznoj i provincijalnoj vladi i gradskoj skupštini. Događaj je u Hrvatskom narodnom domu, nakon govora predsjednika Doma i blagoslova biskupa Jezerinca, popratila svojim nastupom tamburica Hrvatskog narodnog doma. Navečer je u župnoj crkvi Sv. Križa – prije otkrivanja spomen ploče – biskup Jezerinac slavio misu u kojoj se posebno osvrnuo na 100. obljetnicu početka Prvoga svjetskog rata i misu prikazao za sve žrtve rata i logora u Kanadi. Posebno je istaknuo odgovornost Kanade da se hrabro suoči sa svojom ne tako slavnim prošlošću te prizna pogreške, za razliku od Hrvatske koja to još nije u stanju te joj unatoč proklamiranim frazama nisu sve žrtve iste. Gradonačelnik Bratina objasnio je izraz „dp“ (displaced person – osoba bez porijekla) kojim se pogrdno nazivalo strance, useljenike, koje se već po imenu prepoznavalo pa su mnogi zbog toga mijenjali ime i prezime. Postavljene ploče – s tekstom na engleskom i francuskom jeziku – mnoge će starije Kanadane podsjetiti na njihove tužne početke u Kanadi. Za ploču na dvorani župe sv. Križa posebno drveno postolje izradio je hrvatski kipar Vlado Mutnjaković: ploču je postavio između izrezbarenog kanadskog (gore) i hrvatskog grba (dolje), a oba su grba uokvirena bodljikavom žicom: Hrvati su napustili domovinu koja je krvarila u tadašnjim sustavima i početkom rata te došli u zemlju koja ih je umjesto slobodom okružila opet bodljikavom žicom. A na priznanje istine čekalo se čitavo jedno stoljeće. **mgm**

ZAGREB

Sv. misa u povodu Dana neovisnosti

Euharistijsko slavlje u povodu Dana neovisnosti R. Hrvatske u srijedu, 8. listopada, u crkvi Sv. Marka na Gornjem gradu u Zagrebu predvodio je pomoćni zagrebački biskup Ivan Šaško. Uvodeći u euharistijsko slavlje, biskup Šaško je istaknuo, kako „spomen-čin koji slavimo kao vjernici na prvo mjesto ne stavlja naša sjećanja, naš spomen, nego molimo Boga da se spomene svoje ljubavi, očitovanja svoje blizine; da u nama prepozna zahvalnost i da nas prati svojom milošću. Naš je prvi čin i danas zahvalnost. Molimo Gospodina da nas se spomene, da se spomene naše domovine, da vidi u nama potrebu i čežnju za milosrdem“.

U homiliji biskup je posvijestio kako je ideja slobode ušla u ljudsku povijest ponajprije zahvaljujući kršćanstvu, a ona je i danas prepoznatljiv znak identiteta Zapada. Na kraju mise nazočni su hrvatskom himnom odali počast Domovini. **IKA**

NOVA ADRESA!

Nova adresa HKM Freising

Hrvatska katolička misija Freising nalazi se na novoj adresi koja glasi: Am Lohmühlbach 21, 85356 Freising. Tel. i fax. su ostali isti.

Kršćanstvo i identitet

Kršćanstvo i identitet, zbornik radova, (uredio dr. Adolf Polegubić), Diaspora croatica knj. 20, Hrvatski dušobrižnički ured, Frankfurt am Main, 2014., 222 str.; cijena 9 eura.

Iz tiska je izašao 15 po redu zbornik radova s godišnjih pastoralnih skupova hrvatskih pastoralnih djelatnika iz Zapadne Europe, koje organizira u Njemačkoj ili u domovini Hrvatski dušobrižnički ured iz Frankfurta na Majni. U novom su zborniku predavanja održana na skupu krajem rujna 2013. u Bergisch Gladbachu kod Kölna o temi „Pitanje (kršćanskog) identiteta danas“. U zborniku, kojega je uredio dr. Adolf Polegubić, a predgovor napisao delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj vlč. Ivica Komadina, objavljena su predavanja dr.

Nikole Vranješa iz Rijeke „Identitet postmodernoga čovjeka u europskom kontekstu i kršćanski identitet danas“, dr. Slavka Sliškovića iz Zagreba „Kršćanstvo u temeljima hrvatskoga identiteta: povijesno-kritički prikaz“ i „Katolički identitet u suvremenoj Hrvatskoj“ te dr. Ante Pavlovića iz Mostara „Nacionalni, kulturni i vjerski identitet Hrvata u BiH – izazovi i perspektive“ i „Demokratske promjene i doprinos Katoličke crkve u očuvanju nacionalnoga i kulturnoga identiteta Hrvata ka-

tolika u BiH“. Govoreći o sadržaju svakoga predavanja posebno, u uvodnoj riječi delegat vlč. Komadina je istaknuo: „Možda ćemo u dogledno vrijeme imati stručnjake koji će nam detaljnije moći progovoriti o identitetu

Hrvata katolika u Njemačkoj ili u Zapadnoj Europi, možda i o identitetu svećenika i drugih pastoralnih djelatnika u hrvatskoj inozemnoj pastvi. Dotad vam želimo da čitajući ovaj vrijedni zbornik steknete nove spoznaje i otkrijete neke nove vidike kršćanskoga identiteta danas.“ Prvi recenzent dr. Ivan Bodrožić je istaknuo kako su

radovi objavljeni u zborniku dragocjeni jer su kompendij povijesti hrvatskoga naroda, ali ujedno i detektor njegova sadašnjeg stanja, kako u Hrvatskoj tako i u BiH. „Dok rišu povijesnu sliku i sadašnje stanje hrvatskog naroda, može se ustvrditi da je za autore povijest ne samo učiteljica života i nepresušno vrelo pamćenja nego je i istinski locus theologicus u kojem susreću Boga u svome narodu. Autori pokazuju da bez kvalitetnog i iscrpnog istraživanja povijesti nije moguće raz-

umjeti ni sadašnje stanje i probleme naroda i društva, pa za dobru dijagnozu nude proučavanje geneze problema i stanja. Stoga oni propituju hrvatski nacionalni identitet ne samo u današnjem društvenom okruženju nego ga vrednuju i s povijesnog stajališta u cijeloj lepezi značenja. Pa i kad ne govore izričito o teologiji identiteta, osim Vranješa, ipak je razvidno da su njihova promišljanja osnažena teološkom svijesću i duhom privrženosti Katoličkoj crkvi, bez koje je identitet hrvatskoga naroda nerazumljiv. Radovi su pisani stručno i kritički, teološkom metodom uz uporabu znanstvenog aparata, te tako, zahvaljujući obilnoj dokumentaciji, iznose mnoštvo nepristranih činjenica.“ Drugi pak recenzent dr. Boris Vulić je istaknuo kako svaki rad zbornika resi logična smislenost i izvrsna metodološka utemeljenost. „Služeći se čitateljstvu razumljivim jezikom, autori nam jasno daju spoznati stavove, kritike i zaključke do kojih su došli tijekom istraživanja. Jake točke svih radova - kao njihov zajednički nazivnik - pronalazimo u vlastitom doprinosu ispravnom vrednovanju i shvaćanju identiteta te razumijevanju nužnosti obnove identiteta u svim njegovim dimenzijama i na svim njegovim razinama.“ **A.P.**

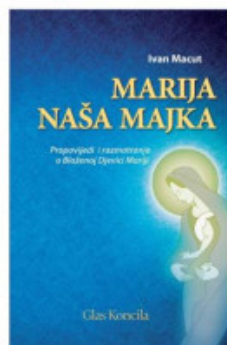
Propovijedi i razmatranja o Gospi

Nedavno je iz tiska izašla knjiga dr. fra Ivana Macuta „Marija – naša majka“ – Propovijedi i razmatranja o Blaženoj Djevici Mariji, koja je objavljena je u nizu Nedjeljna biblijska poruka, knj. 10, u izdanju Glasa Koncila. Knjigu, koja broji 208 str., uredila je Anja Kovač.

Premda je štovanje Blažene Djevice Marije i u suvremenim pokoljenjima hrvatskih katolika vrlo živo, prošireno i popularno – što je osobito vidljivo o velim vjerničkim okupljanjima za svetkovinu Uznesenja Marijina ne samo u popularnim marijanskim svećištim, nego i u drugim, osobito marijanskim, crkvama – dojam je da hrvatski duhovni autori premalo prate taj izazov i premalo nude suvremene kvalitetne tekstove koji bi produbljivali zdravo štovanje i nasljedovanje Ma-

rije i u osobnom i u društvenom i u crkvenom životu. Upravo s tim izazovom suočio se dr. fra Ivan Macut te je i svojim tekstovima objavljenim u mjesječniku „Mariji“ i novim tekstovima, prirednima za ovo izdanje pod naslovom „Marija – naša majka“, ponudio jasan, razumljiv, suvremen teološki i pastoralni govor o Blaženoj Djevici Mariji.

Četrnaest predložaka propovijedi za marijanske svetkovine, blagdane te obvezne i neobvezne spomendane, sabrane u prvi dio knjige pod naslovom „S Marijom kroz liturgijsku godinu“, izvrsno može poslužiti ne samo propovjednicima i vjeroučiteljima, ne-

go i vjernicima za bolje i dublje razumijevanje uloge i djela Blažene Djevice Marije u Crkvi Kristovoj i u cjelokupnoj ekonomiji spasenja. Također i trideset i jedno promišljanje, sabrano u II. dio knjige pod nazivom „Razmatranja o Blaženoj Djevici Mariji“, osim što je prikladno za svibanjske i listopadske pobožnosti, pruža čitateljima iznimno bogat spektar važnih poruka i poticaja Marijina

života i djela za osobni, crkveni i društveni vjernički angažman i rast. Glas Koncila s tim ciljem rado predaje ovu knjigu „Marija – naša majka“ čitateljima za duhovno obogaćivanje, napisao je u predgovoru knjige mons. Ivan Miklenić. ■

Napisala i priredila: Željka Čolić

Drage mlade čitateljice i čitatelji!

S listopada nam je stigla jesen, a dani postaju sve kraći. Za vaše bolje raspoloženje pripremili smo vam zanimljive detalje o samom listopadu. Ostanite nam i nadalje dobro i neka vam je lijep jesenjski odmor!

Posloži slova, pa ćeš dobiti 5 pojmova u svezi s listopadom

TENIKDES

BEROTOC

HIMAEEL

ŠEĆIL DAPA

HOJISKIM

Izgubljene riječi

Upiši riječi na odgovarajuće mjesto

osam – potpuno – promjene – otonbar – starih –
ime – poljskom – miholjski – naziv – deseti –

Listopad je hrvatski naziv za _____ mjesec po gregorijanskom kalendaru i ima 31 dan. Kod _____ Rimljana je označavao osmi mjesec, pa s toga korijen njegovog latinskog imena *october* dolazi od riječi *octo*, što znači _____. Hrvatski _____ je jednostavno objasniti: mjesec u kome list-opada. U mjesecu listopadu naime bjelogorično drveće _____ gubi svoje lišće. Starohrvatski nazivi za listopad su u nekim krajevima bili: miholjšćak, miholjski, _____, po blagdanu sv. Mihaela Arkandela, koji je 29. rujna, a prije _____ kalendar obilježavao se u listopadu. U nekim područjima se nazivao desetnik ili kožaprst, a u čakavskom narječju _____. U drugim slavenskim jezicima kao slovenskom, _____, ukrajinskom, bjeloruskom i češkom listopad je izvorno _____ za hrvatski mjesec studenil

Pitalice?

1) 8. listopada je neradni dan u Hrvatskoj. Što se slavi toga dana?

- a) Dan nerada
- b) Dan neovisnosti
- c) Dan domobrana

2) U portugalskoj Fatimi dogodilo se 13. listopada 1917. koje čudo?

- a) „čudo sunca“
- b) „čudo mjeseca“
- c) „čudo zvijezda“

3) U Solinu je 8. listopada 1075. okrunjen koji hrvatski kralj?

- a) kralj Tomislav
- b) kralj Branimir
- c) kralj Zvonimir

4) Kristofor Kolumbo je otkrio Ameriku 12. listopada koje godine?

- a) 1490.
- b) 1491.
- c) 1492.

5) 19. listopada 1874.g. otvoreno je moderno Sveučilište u?

- a) Splitu
- b) Zagrebu
- c) Rijeci

Znate li...

- da je 12. listopada 642. umro papa Ivan IV., podrijetlom iz Dalmacije, koji je uspostavio prve zabilježene veze Svete Stolice s hrvatskim krajevima
- da se 16. listopada 1801. rodio ban Josip Jelačić, koji je pobijedio Mađare i ukinuo kmetstvo
- da je 8. listopada 1890. otvorena zagrebačka uspinjača, najkraća žičana željeznica na svijetu namijenjena javnom prometu
- da je 3. listopada 1998. papa Ivan Pavao II. proglasio u Mariji Bistrici kardinala Alojzija Stepinca blaženim

Rješenja: 1b, 2a, 3c, 4c, 5b

Kršćanski junaci naših dana

U našem vremenu, u kojem su kršćani najprogonjenija vjerska skupina u svijetu, predstavljamo vam nekoliko svijetlih primjera istinskoga kršćanskog junaštva i vjernosti Kristu.

Meriam Yahia Ibrahimy Ishaq, Sudan

Junakinja naših dana, koja se ni nakon osude na smrt i višemjesnog zatvora u čeliji smrti nije odrekla svoje kršćanske vjere. Nakon intervencija i prosvjeda iz cijeloga svijeta puštena je na slobodu, ali je ponovno morala potražiti utočište u američkom veleposlanstvu u Kartumu (Sudan). Više puta je izrazila želju da je primi papa Franjo. To se ostvarilo 24. srpnja 2014., kada je 27-godišnju liječnicu i pravoslavnu sudansku kršćanku Meriam Yahia Ibrahimy Ishaq s cijelom obitelji na polusatni susret u Vatikanu primio Papa Franjo. Papa Franjo prima ih stojeći na izlazu iz dizala. I na taj način izražava svoje poštovanje premahrabrom kršćanskom svjedocu te mlade žene. Njezine velike lijepe oči promatraju ga ganutim divljenjem. Kao da govore, kao da mole: „O Bože moj, hvala ti! Hvala ti na ovom trenutku i na ovom susretu s Petrovim nasljednikom. Hvala ti na milosti hrabrosti, kojom si dopustio da svjedočim za vjeru u Tvoga Sina, Gospodina našega Isusa Krista. Ta vjera dala mi je snagu da izdržim sve prijetnje i patnje. Ja znam da je Isus cijelo vrijeme bio sa mnom. Znam da se i Papa zauzeo za mene. Hvala ti, Bože, za Papu Franju!“ Taj susret je bio i Papin znak solidarnosti sa svima koji su proganjani zbog svoje kršćanske vjere. Ova istinska junakinja naših dana zasigurno nema slučajno u svome imenu i Marijino (Meriam) i Isusovo (Ishaq) ime u arapskoj verziji. Njezina obitelj našla je konačno utočište kod rodbine u Americi.

Lee Ho-Jin, Koreja

Za vrijeme nedavnog pohoda Južnoj Koreji Papa Franjo krstio je Lee Ho-Jina, oca jedne mlade žrtve velike brodske katastrofe „Sewol“. Njegov najmlađi sin izgubio je život u toj tragediji s više od 300 mrtvih, među kojima je bilo oko 250 učenika. Utjehu i nadu novokrštenik je našao u kršćanskoj vjeri. Papa je u susretu s mladima rekao: „Po prisutnosti Duha Svetoga, koji vam je darovan u sakramentu krštenja i koji vam je utisnut kao pečat u sakramentu potvrde te u jedinstvu sa svojim pastirima vi možete priznati mnoge pozitivne vrijednosti različitih azijskih kultura. Vi ste međutim u

stanju razlikovati ono što nije spojivo s vašom katoličkom vjerom, ono što protivno životu milosti koji nam je darovan u krštenju, a čiji su aspekti današnje kulture grješni i pokvareni te vode u smrt... Svoj prirodni optimizam pretvorite u kršćansku nadu, svoju energiju u moralnu krepost, svoju dobru volju u pravu nesebičnu ljubav! To je put na koji ste pozvani. To je put koji se može prevladati

sve što u vašem životu i kulturi ugrožava nadu, krepost i ljubav. Na taj način će vaša mladost biti darom za Isusa i za svijet. To je vapaj mnogih ljudi u našim anonimnim gradovima, vapaj mnogih vaših vršnjaka. I vapaj onih mučenika, koji i danas trpe progonstvo i smrt za Isusa: Isuse, pomози mi! Često je to vapaj našega vlastitoga srca. Isuse, pomози mi! Odgovorimo ne kao oni, koji ljude, koji ih za nešto mole, odbacuju, kao da nas naše služenje trpećima prijeti biti blizu Gospodinu. Moramo biti poput Krista, koji na svaku molbu za pomoć odgovara s ljubavlju, milosrđem i sućući.“

Sultan A.

Idea-Redakteur Thorsten Brückner piše o Sultanu A., jednom bivšem radikalnom muslimanu, koji je ratovao protiv kršćana u Iraku, koji su za njega bili „nevjernici“, ali je u međuvremenu i sam postao kršćaninom. Nakon povratka iz rata on je u svome mjestu u Jordanu dočekan kao junak. Jednoga dana slučajno je čuo razgovor između jedne kršćanke i njezina ujaka. „Ljubi svoga neprijatelja“, rekla je mlada žena ujaku, citirajući Isusove riječi. Te su riječi (Mt 5,44). Sultanov svijet okrenule naglavačke. „Nikada ranije nisam slušao o takvom Bogu, koji poput zemaljskoga oca ljubi svoju djecu, umjesto da ubija nevjernike.“ Nakon toga se počeo zanimati za kršćansku vjeru. Njemu su govorili da kršćani vjeruju u tri boga, a

da to stoji i u Kuranu. „Slušao sam potom propovijed jednog arapskog župnika, koji je objasnio Presveto Trojstvo. Tada mi je postalo jasno: Kršćani ne vjeruju u tri boga, nego u jednoga Boga“. Zatim je doživio još jedno čudo. Četiri godine bolovao je na zglobovima. Njegovi bolovi su prestali nakon što se pokajao i povjerio Isusu. Upravo je Isusov primjer bio odlučan za njegovo konačno obraćenje, jer on nije, kao reče, poput Muhameda ratovao i ubijao te ženio maloljetnice, nego je bio bez grijeha. Iz osвете zbog njegova obraćenja na kršćanstvo njegov je punac ubio njegovu suprugu pokušavajući i njega ubiti. Morao je bježati iz Jordana. Uspio se dokopati Švicarske gdje, uz potporu „Crkve mučenika“, (HMK) vodi međunarodni seminar za teologiju i vođenje zajednice. Velika mu je želja vidjeti dvije kćeri koje su ostale u Jordanu, a koje stoje na „crnom popisu“ u toj zemlji.

Frere Alois Löser, Taizé

Prije 40 godina, 30.08.1974., održan je u Taizéu prvi tzv. Sabor mladih, na kojem je sudjelovao i Alois Löser (60). Ta jubilara godina počinje njegovim pozivom mladima, da se u svojim mjestima stanovanja u svibnju 2015. skupljaju na zajedničku molitvu i pripreme jednu socijalnu akciju u smislu solidarnosti. S geslom solidarnosti želi istaknuti da su kršćani u suvremenom globalizirnom svijetu nanovo izazvani. Frere Alois: „Saboru je kroz tri dana nazočilo mladih 40.000 mladih u Taizéu. Frere Roger je vrlo brzo shvatio da se mora promijeniti smjer; ne mora sve biti usredotočeno na Taize. Mi moramo djelovati konkretno u Crkvi. U Taizéu i oko Taizea nismo htjeli graditi nikakav organiziran pokret mladih. Naš poziv vrijedi i danas: Idite u svoje župne zajednice; tu je mjesto za Crkvu. Vjera se živi samo u zajedništvu, a ono se mora naći u vašoj mjesnoj Crkvi. Toliko mladih ljudi kod nas i stalni kontakt s njima obilježilo je sve nas i potaklo nas da i dalje organiziramo Europske susrete mladih o Novoj godini. 2015. bit će posebna godina: 100. Rodendan Frere Rogera, k tomu 10. obljetnica njegove smrti i 75. obljetnica osnutka Communauté. Temu je solidarnosti. Vjera nam otvara oči za nevolje oko nas i u svijetu.“

T. G.

IZ CRKVE U SVIJETU

Nastavak sa str. 4

priziva osjećaj za nadu, da svoje pozdranje uvijek stavljate u Boga koji nikada ne razočarava, nego je uvijek na našoj strani, osobito u teškim trenucima", rekao je Papa te je s prisjećanja na prošlost „prešao“ u sadašnjost, te vjernicima poručio da ih je došao ohrabriti, kako bi u sebi i dalje gajili nadu. Istaknuo im je da svaki kršćanin u sadašnjem trenutku ima svoju zadaću i da se mora zauzimati za mir i pravdu, za solidarnost u društvu. „Ne zaboravite orla. Orlovi ne zaboravljaju gnijezdo, ali leti visoko. Letite visoko! Idite prema gore!“, rekao je Papa i samim Albancima još jednom osvijestio da se mlad narod: „Ovo je mlad narod! A gdje je mladost, tu je i nada.“ A upravo je mladima, prije molitve Andeoskoga pozdravljenja, poručio da svoj život grade na Kristu, jer On je uvijek vjšan, pa i onda kada čovjek griješi. Idolatrija novca, pogrešne individualističke slobode, ovisnosti i nasilja nikada nikoga ne čine sretnim, rekao im je Papa i pozvao ih da se otvore,

da kažu „da“ susretima kulture i solidarnosti, ljubavi, koja je neodjeljiva od dobra i istine. Recí „da“ životu, životu vanom velikodušno i vjerno u malim stvarima. „Tako ćete izgraditi bolju Albaniju i bolji svijet.“ A te je poruke Papa stalno ponavljao i u drugim susretima, počevši još od onoga prvoga u kojemu je svima jasno poručio da vjera ne smije nikada biti „opravdanje“ za nasilje. Predsjedniku, članovima vlade, građanskim vlastima i diplomatskim predstavnicima u Albaniji, papa Franjo je istaknuo da je miroljubiv suživot i suradnja među pripadnicima različitih vjeroispovijesti dragocjen dar u toj zemlji, a u Predsjedničkoj je palači izrazio radost i zahvalnost zbog pozdrava poštovanja i povjerenja koje postoji između katolika, pravoslavnih i muslimana. Na, podsjetio je da su svi odgovorni i za cijeli svijet, za siromašne i očuvanje okoliša. Danas su globalizirana tržišta, a treba globalizirati i solidarnost: zajedno s gospodarskim rastom mora rasti poštovanje za stvoreno, pravo pojedinca, mora se jamčiti prava onih koji se most između pojedinaca i države, kao i prava obitelji.

Isus je davao snagu

Iz mnogih poruka sa susreta koje je imao s biskupima, predstavnicima drugih religijskih zajednica, mnogi su mediji posebno prenijeli poruke i geste sa susreta u firanskoj katedrali sv. Pavla u predvečerje. Tamo su se na molitvi Večernje okupili biskupi, svećenici, redovnici i redovnice, sjemeništari i predstavnici laičkih pokreta, a svoja su svjedočanstva iznijeli 84-godišnji Ernest Simoni. On je jedan od samo 30 svećenika koji su uspjeli preživjeti komunističke progone. Nakon njega svjedočila je godinu dana starija, 85-godišnja redovnica Marije Kaleta. I nje su progonili jer je na molbu jedne majke krstila dijete nekoga komuniste. Kako je istaknuo austrijski Kathpress, svećenik Simoni rekao je kako su ga tjerali da govori protiv Crkve, ali on nije pristajao, dok je s. Marije istaknula kako joj se nevjerovatnim čini da su uspjeli preživjeti užas i mnoge patnje, ali je svjesna da je svima baš Isus davao snagu.

M. K.

NAGRADNA KRIŽALKA

Sv. Franjo Asiški

Rješenje poslati najkasnije do 29. listopada

Manjiti Slova	Bolnica za rade- nje djece	Ekonom- ski struč- njak	Nagod- no dute- no stanje	Mauze- umija (latinska)	Niza- zema sagovor- ni klub	Njegova eksten- zija	Evo, eno	Postoje- nje bida s cijeli	„Kabal“	Četka povrtna rijet	Byti nako- metaj, Patrik	Emile Zola	Red čiji je ume- ljitelj (sv. Klara)
Red čiji je ume- ljitelj													„Kanal“ Olumica Gardner
Dobiti koru									Nisanik Kopacki ...				
Dovol- no, pri- lično						Toksin „Lovački sever“						Vladimir Anić Gripa	
Inozem- na od mija				Rinski 40 Glenica Savagov- na (Napoli)			Ante Ivo „Ener- gija“			Obor, obarač Bjel- kosti			
Narav- no Pasir					Odeli, podnja Vulkan a Italij								Italija Ola- Zarati vzor
Zem- ljski pojed									Belgija		Ljuti kao ... Olumica Waade		
Simo- lić			Ante Tomić Upitna nječica						Pozitiv- ne elek- trada				
„Teh- nička služba“				Nor- velika Kali					Autor kvizova Goluzi				Nig kraja toke na ...
Znanost o mo- ralu									Ljetopis, godis- njaci				

NAŠE ZAJEDNICE

FRANKFURT AM MAIN

Oproštaj s. Damire i predstavljanje s. Luce

U nedjelju 14. rujna tijekom svih svetih misa, koje se slave u Hrvatskoj katoličkoj misiji (HKM) Frankfurt am Main, a na poseban način u katedrali sv. Bartolomeja, te u Unterliederbachu, oprostila se članica školskih sestara franjevačka Krista Kralja splitske Provincije Presvetog Srca Isusova s. Damira Gelo, koja je u HKM Frankfurt djelovala dvanaest godina. Ujedno je toga dana zajednici predstavljena nova suradnica s. Luca Petrović, članica iste Provincije, koja je došla iz domovine. S. Damiri Gelo, koja će se pridružiti zajednici svojih sestara u Darmstadt, misija je izrazila zahvalnost za sve što je učinila tijekom dvanaest godina u misiji, a s. Luci Petrović zaželjen je uspješan početak i da se što bolje osjeća na novoj službi u misiji. Ujedno valja podsjetiti kako je prethodno s. Damiri za petnaest godina djelovanja u HKM Mainz biskup Mainza Kardinal Karl Lehmann uputio zahvalnicu. Tijekom dvanaest godina djelo-

vanja u HKM Frankfurt, posebno je bila aktivna u filijali u Unterliederbachu. Tu je katehizirala djecu od 1. do 8. razreda. Sva-ke nedjelje u 16 sati svirala je i animirala sv. misu u Unterliederbachu. Kako sama ističe, posebnu joj je radost činila tamošnja liturgijska skupina, koja se nakon mise sastajala na pjevanju, pripremi misnog slavlja te razmjene mišljenja kroz ugodne razgovore. Skupina je brojila oko dvadeset članova različitih uzrasta. S. Damira im i ovim putem od srca zahvaljuje. Dirljivo su se od s. Damire oprostili i članovi skupine koji su joj zahvalili na svemu što je učinila za tu zajednicu. U Frankfurtu

S. Damira Gelo i s. Luca Petrović s fra Željkom Ćurkovićem

je držala vjeronauk različitim uzrastima. Po potrebi je svirala na sv. misama u crkvi sv. Alberta i u katedrali. S. Damira je rođena 1947. u Lusniču kod Livna, a u Njemačkoj je od 1981. Najprije je djelovala u Baden-Badenu, potom od 1987. u HKM Offenbach, a od 2002. u Frankfurtu. ■

INTERVJU

Nastavak sa str. 7

hova djela objavljena izvan granica Hrvatske. Istražuje se što se o Hrvatskoj i Hrvatima piše u inozemstvu.

Žz: Vrednuje li se dovoljno značenje Zbirke u NSK i u hrvatskoj kulturnoj zbilji?

Dr. Željka Lovrenčić: Mislim da je u hrvatskoj kulturnoj zbilji ova Zbirka zaista pronašla svoje (zasluženo) mjesto. Prepoznatljiva je. Odluka da njezina građa postane dostupna javnosti a ne skrivena u spremištima u velikoj je mjeri pridonijela njezinoj promidžbi. Smatram da je od izuzetne važnosti da Zbirka bude samostalna a ne dio nekoga odjela, da bude zasebna i specifična cjelina.

Opća vrijednost hrvatskog izvandomovinstva

Žz: Kako potaknuti Hrvate iz iseljenštva da učinkovitije surađuju s NSK-om, poglavito s tom Zbirkom.

Dr. Željka Lovrenčić: Hrvati iz iseljenštva znaju za ovu Zbirku. Izuzetno je važno da nam šalju svoju građu kako bismo je uvrstili u naš fond. Zbirku treba pozicionirati u NSK i ka-

drovski je opremiti; tek tada će moći u potpunosti ispuniti svoju misiju – povezivanje Hrvatske i njezine dijasporu putem knjižne i ostale građe.

Žz: Nedavno ste u sklopu Prvoga hrvatskog iseljeničkog kongresa u NSK u Zagrebu organizirali izložbu „Serijske publikacije Hrvata izvan Hrvatske (iz fond NSK)“. Čemu ste pritom dali posebno težište i kakva je bila posjećenost?

Dr. Željka Lovrenčić: Prvi Hrvatski iseljenički kongres koji je održan od 23. do 26. lipnja 2014. godine i koji su organizirali Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska matica iseljenika i Ured HBK i BK BiH za hrvatsku inozemnu pastvu uz suorganizaciju niza značajnih institucija i udruga (među ostalima i NSK i DHK) okupio je najznačajnije stručnjake iz zemlje i inozemstva koji se bave iseljeništvom – znanstvenike, političare, umjetnike, književnike itd. NSK, odnosno Zbirka inozemne Croatice, dala je obol ovome značajnome događaju predstavljanjem dijela našega bogatog fonda, odnosno izložbom serijskih publikacija objavljenih izvan RH na svim kontinentima od Hrvat-

skoga vjesnika i Nove Hrvatske koji izlaze u Australiji, preko Hrvatske kronike i Zajedničara (SAD), Župnoga vjesnika hrvatskih rimokatoličkih župa Toronto (Kanada), Malih novina (Čile) itd. do Hrvatskih novina i Glasila Hrvatskoga kulturnoga društva u Gradišću (Austrija), Insieme (Italija), Glas mira (BiH), Godišnjaka za znanstvena istraživanja koji objavljuje Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata iz Subotice do Žive zajednice.

Razvidno je da ljude zanima ova građa što je potvrđeno i posjećenost izložbe. Cilj nam je bio pokazati djelić bogatstva našega fonda i mislim da smo u tome uspjeli.

Žz: Vrednuje li se dovoljno u domovini sve ono vrijedno što nastaje u hrvatskom izvandomovinstvu?

Dr. Željka Lovrenčić: Po mome mišljenju, ne. Nažalost, tema izvandomovinstva još je uvijek pri samome dnu liste zanimanja naših medija. Naša javnost na izvandomovinstvo gleda previše politički – na taj se način postavljaju silni kulturni, znanstveni i gospodarski potencijali naših ljudi koji žive izvan granica RH.

Razgovarao: Adolf Polegubić

Vrijeme

Došao Mate u ljekarnu i pita ljekarnicu:

- Imate li sat?
- Oprostite, ali mi u ljekarni ne prodajemo satove. Zašto Vam treba?
- Rekli su mi da vrijeme liječi sve rane.

Kravata i oči

Dolazi mlada žena u butik:

- Kupila bih mužu jednu lijepu kravatu, neku koja će istaknuti njegove lijepe plave oči.

Prodavačica domišljato odgovori:

- Svaka kravata lako istakne oči muškarcu — samo je treba dobro zategnuti.

Tableta za spavanje

Usred noći budi žena muža:

- Probudi se, nisi popio tabletu za spavanje!?!

Zagorac na moru

Otišao Štef na more. Kad se vratio, svi ga pitaju kako je na moru.

On im odgovori:

- Nije neka posebna. Sve sama gola sirotinja — ja jedini bio u odijelu s kravatom.

Predizborna obećanja

Gleda neki djed na TV predizborna obećanja jednog političara pa će:

- Koliko će radnih mjesta biti, još ćemo se morati i mi umirovljenici vratiti na posao!?!

Posao

Pitali Dalmatinca što radi, a on odgovara:

- Ništa, a kad bolje razmislim i nemam kada!?!

Sedam načina kako žena može povrijediti muža

1. Ponižava ga pred drugim ljudima — Većina muškaraca se vjerojatno nikad neće usprotiviti ovoj vrsti poniženja u javnosti. Jednostavno će to prihvatiti, ali će ih to povrijediti.

2. Prati ga kada se on u kući trudi nešto napraviti — Kada mu stalno pokazujete koliko biste vi bolje od njega nešto učinili, njegov ego je povrijeđen.

3. Stalno ga gnjavi — Ako ne učini ono što vi želite da učini, i vi ga na to podsjećate. Opet. I opet... Nikada nećete postići ono što mislite. Zapravo, to ga povrjeđuje i dovodi do suprotnog učinka.

4. Koristi se pretjerano frazom „ti uvijek“ — Jer, on „u uvijek“... Nije baš tako, ali kada ga optužujete da uvijek nešto čini... nažalost, to samo pomaže da postane muškarac koji će to uvijek i činiti.

5. Smatra ga odgovornim za dobrobit njezina emocionalnog stanja — Ponašanjem kao da je on razlog zašto se danas osjećate loše, kao i svaki put kada se osjećate loše, stavljate na

njega pretjeran pritisak s kojim se on ne zna nositi. Mislić će da je njegova krivnja, čak i ako nije. I to će ga povrijediti.

6. Žali se na ono što nemate ili niste imali priliku učiniti — On ima želju ispraviti stvari. On vam želi priskrbiti sve što je potrebno. Svaki muškarac to želi. No, kada se trudi i daje najbolje što može, a u isto vrijeme osjeća da ne uspijeva u tome, to će ga slomiti. Kada stalno komentirate što sve druge žene imaju, a vi nemate, on se osjeća krivim, čak i ako vam to nije bila namjera.

7. Ne cijeni njegov trud — Želite povrijediti muškarca? Nemojte cijiniti stvari za koje osjeća da ih čini dobro. To može biti radno mjesto, hobi ili neki potez. On osjeća dio svog identiteta u onome što radi. Kada to ne smatrate „vrijednim“, kao što on smatra, njegov ego je povrijeđen.

Ron Edmondson,
www.ronedmondson.com;
ovdje prema: www.bimo.net

Kotlovina

Sastojci za 8 do 10 osoba: 10

kotleta ili svinjske vratine (2 kg); 2 žlice Vegete pikant; 100 ml ulja; 1 l vode; 250 g luka; 500 g svježih paprike; 1 pakiranje Sjeckane rajčice Podravka (390 g); 10 Kranjskih kobasica Podravka (1 kg); 300 ml domaćeg bijelog vina; 800 g Šampinjona u slanoj otopini Podravka.

Priprema: Kotlete pospite Vegetom pikant i ostavite stajati oko sat vremena. U posudi (kotlu) u kojoj ćete pripremati kotlovinu dobro zagrijte ulje. Popecite pripremljene odreske. Nakon toga kotlete podlijte s malo vode i pirjajte dok ne omekšaju. Kad meso omekša, stavite ga na rub metalnog tanjura, a u preostali umak dodajte sitno narezani luk, papriku i sjeckanu rajčicu. Podlijte vodom i pustite da prokuha. Potom dodajte kobasice, podlijte vinom, dobro promiješajte i nastavite kuhati. Potkraj dodajte šampinjone.

Posluživanje: Uz kotlovinu poslužite kuhani krumpir.

Savjet: Uz kotlovinu se standardno poslužuje kruh, ali izvrsno će pristajati i predloženi kuhani te pečeni krumpir.

www.vegeta.hr

RJEŠENJE IZ PROŠLOG BROJA

S	P	L	E	T		M	A	R	I	J	I	N	A
P	O		K	O	L	O	N	I	Z	A	T	O	R
O	L	A		T	O	R	I	J		Z	A	T	O
M	A	T	K	O		A	N	E	R	A		A	M
E	Z	R	A		B	L	O	K	O	V	I		U
N	N		N	A									
D	I	D	A	K									
A	C	I	D	I									
N	E	M	A	N									

Nagrađen: Ivan Tolić, Rüsselsheim

NAŠE ZAJEDNICE

FRANKFURT AM MAIN

Obred preminuća i proslava blagdana sv. Franje

Misno slavlje predvodio je fra Marko Domazet-Lošo

U Hrvatskoj katoličkoj misiji (HKM) Frankfurt svečano je misnim slavljem u subotu 4. listopada proslavljen blagdan sv. Franje Asiškoga u crkvi sv. Ante, tijekom kojeg je bilo primanje, obećanje i zavjetovanje članova Trećega franjevačkog reda i Frame.

Obred preminuća sv. Franje bio je u petak 3. listopada u crkvi sv. Ante u Frankfurtu. Prije obreda molila se krunica, a potom je služena sv. misa, koju je predvodio dušobrižnik u toj misiji fra Marko Domazet-Lošo uz suslavlje voditelja misije fra Željka Čurkovića, misijskog dušobrižnika fra Ivana Čikare i voditelja HKM Rüsselsheim fra Ante Markovića. Na početku mise molila se večernja molitva. Fra Marko je u propovijedi podsjetio na životni put sv. Franje koji je nakon

što je susreo Krista, odlučio dati sve Bogu i do kraja mu posvetiti svoj život. U mladosti je imao sve, ali nije bio sretan, te je težio za uzvišenim. Sv. Franjo je shvatio veličinu Božju i

postao je primjerom mnogima koji su krenuli njegovim putem. U svijetu ga poštuju ne samo kršćani, već i pripadnici drugih vjera, pa i oni koji ne vjeruju. Hvalio je Boga za sva stvorenja, sve je nazivao braćom i sestrama. Sv. Franjo je posebno prepoznao Boga u porebnima koji su bili na rubu društva, kazao je u propovijedi fra Marko. Nakon misnog slavlja slijedio je obred preminuća sv. Franje uz sudjelovanje svećenika, nove pastoralne suradnice s. Luce Petrović, kao i misijskog mješovitog zbora „Mato Lešćan“ pod vodstvom s. Pavlimire Šimunović te većeg broja vjernika. Tijekom obreda čitana su izvješća o premuniću sv. Franje sv. Bonaventure i brata Ilije.

A. P.

Okupljeni vjernici u crkvi sv. Ante

ENNEPETAL

Trodnevna duhovna obnova

U Hrvatskoj katoličkoj misiji Ennepetal-Lüdenschheid, koju vodi don Branko Šimović, održana je trodnevna duhovna obnova pod geslom „Velika je radost služiti Bogu, Crkvi, čovjeku i svom narodu“. Obnovu je predvodio vlč. Zlatko Sudac uz pomoć teologa i glazbenika Ivana Puljića. Veliku pomoć domaćinima u organizaciji tog duhovnog događaja, na kojem je okupilo mnoštvo vjernika, od Stuttgarta do Hamburga, pružio je voditelj HKM Siegen don Vinko Puljić, koji je također sudjelovao u euharistijskom slavlju. „Otvorite svoja srca prema Isusu i njegujte svoju vjeru. Svoju vjeru i ljubav prema Bogu dokažite svojim djelima“, poručio je vlč. Sudac.

Daniel Bošnjak & Zvonko Bosnić
www.fenix-magazin.com

*Miris Ti trsova roda
duša kreposti nosi
na iskren duše dar:*

*Sunce ga jači, tijesak ga cijedi:
tegobnim putem u kalež zlat.
Neka Ti naša odanost bude
najdraži prinos na Tvoj oltar.*